

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Müzik Ana Bilim Dalı

**COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE OKUL ÖNCESİ MÜZİK
EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Metehan KIRNIK

Sivas
Şubat 2023

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Müzik Ana Bilim Dalı

**COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE OKUL ÖNCESİ MÜZİK
EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Metehan KIRNIK

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf ÖZGÜL

Sivas

Şubat 2023

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans Yeterlik tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

...../...../2023

Metehan KIRNIK

İTHAF

Bu tez çalışması; hayatlarımızda çok önemli yerleri olan ve bizleri koşulsuz şartsız seven, kalplerinden bir parça olarak gören çok değerli annelerimize ve babalarımıza ithaf edilmiştir.

TEŞEKKÜR

Lisansüstü dönemimde şahsıma desteğini ve güvenini esirgemeyen, çalışmanın her safhasında olumlu yaklaşımı ve ilgisi ile beni motive eden, büyük bir sabır ve fedakârlıkla yetişmem için çaba sarf eden; bilgi ve tecrübeleri ile bana her daim rehberlik eden ve edeceğine inandığım, gerek akademik gerekse de kişilik olarak örnek aldığım değerli hocam ve tez danışmanım saygıdeğer Dr.Öğr. Üyesi Yusuf ÖZGÜL' e sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Tez çalışmamı uygulayabilmem için yardımcı olan Babam Yakup KIRNIK ve annem Nuran KIRNIK'a, bilgi ve deneyimleriyle yanımda olan kardeşim Arş.Gör. Cengizhan KIRNIK, mesai arkadaşlarım Sinan MISIRLI ve Sevinç BİBEROĞLU öğretmenlerime destekleri için teşekkür ederim.

Yaşadığım her anda, benden sevgilerini, fedakârlıklarını, maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen bu hayattaki en büyük şansım olan aileme ve kıymetli eşim Beyza AKYOL KIRNIK'a sonsuz teşekkürler...

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
TABLO LİSTESİ	v
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
RESİM LİSTESİ.....	ix
ÖZET.....	xi
ABSTRACT	xiii
GİRİŞ	1
Problem Durumu	4
Problem Cümlesi	4
Alt Problemler	4
Araştırmanın Amacı	5
Araştırmanın Önemi	5
Sayıtlılar	5
Araştırmanın Sınırlılıkları	6
Tanımlar	6
Covid-19.....	6
Müzik Eğitimi.....	6
Uzaktan Eğitim.....	6
BÖLÜM I	9
1. ALANYAZIN TARAMASI VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	9
1.1. Müzik ve Müzik Eğitimi	9
1.1.1. Türkiye’de Müzik Eğitimi	10
1.2. Okul Öncesi Eğitim	11

1.2.1. Okul Öncesi Eğitim Dönemindeki Çocukların Gelişim Özellikleri	13
1.2.1.1. Bilişsel Gelişim Özellikleri.....	13
1.2.1.2. Dil Gelişimi Özellikleri	13
1.2.1.3. Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri.....	14
1.2.1.4. Motor Gelişim Özellikleri.....	14
1.3. Okul Öncesi Dönemde Çocukların Müziksel Gelişim Özellikleri ve Kullanılan Etkinlikler	15
1.3.1. Müziksel Gelişim ve Ses Özellikleri	15
1.3.2. Müziksel Etkinlikler	16
1.3.3. Ritim Çalışmaları.....	16
1.3.4. Şarkı Öğretimi.....	16
1.3.5. Yaratıcı Dans Çalışmaları.....	16
1.3.6. Müzikli Dramatizasyon Çalışmaları	17
1.3.7. Müzik Dinleme Çalışmaları.....	17
1.4. Okul Öncesi Müzik Eğitimi.....	17
1.4.1. Orff-Schulwerk Yöntemi	18
1.4.2. Kodaly Yöntemi.....	20
1.4.3. Dalcroze Yöntemi	21
1.4.4. Suzuki Metodu.....	23
1.4.5. Montessori Yaklaşımı	23
1.5. Covid-19 Pandemi Sürecinin Sosyal ve Eğitim Alanlarına Etkileri.....	24
1.5.1. Pandemi Nedir?.....	24
1.5.2. Pandemi Sürecinin Sosyal Yaşam Alanına Etkileri.....	25
1.5.3. Pandemi Sürecinin Eğitim Alanına Etkileri.....	25
1.5.3.1. Pandemi Sürecinin Müzik Eğitimi Alanına Etkileri.....	28

BÖLÜM II	35
2. YÖNTEM, BULGULAR VE TARTIŞMA.....	35
2.1. Yöntem	35
2.1.1. Araştırmanın Modeli.....	35
2.1.2. Görüşme Tekniği	35
2.1.3. Çalışma Grubu	36
2.1.4. Veri Toplama Aracı	37
2.1.5. Veri Toplama Süreci.....	37
2.1.5.1. Kişisel Bilgi Formu	37
2.1.5.2. Verilerin Analizi	37
2.2. Bulgular ve Yorum.....	38
2.2.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Bilgileri.....	38
2.2.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar	40
2.2.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	40
2.2.4. İkinci Alt Problemlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar	41
2.2.5. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	45
2.2.6. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	46
2.2.7. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	49
2.2.8. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	51
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	53
KAYNAKÇA	59
EKLER.....	67
Ek 1: Kullanılan Ölçme Aracı	67
ÖZ GEÇMİŞ.....	73

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerine Ait Demografik Bilgiler	39
Tablo 2. Öğretmenlerin “Üniversite eğitimi boyunca almış olduğunuz müzik eğitimini yeterli buluyor musunuz? Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekansı ve Yüzdelik Dağılımlarını Gösteren Tablo	40
Tablo 3. Öğretmenlerin “Okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanılan yöntemleri derslerinizde uyguluyor musunuz? Hayır, ise sizce sebebi nedir?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekansı ve Yüzdelik Dağılımları	45
Tablo 4. Müzik Etkinliklerinden Yararlanma Durumlarına Yönelik Frekans ve Yüzdelik Dağılımlarını Gösteren Tablo.....	51

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Müziksel Etkinlikler ve Becerilere Etkileri Temasına ait Kodlar	42
Şekil 2. Müzik Etkinliklerinde Yaşanılan Sorunlara Ait Kodlar	47

RESİM LİSTESİ

Resim 1. Orff-Schulwerk yöntemiyle işlenen ders örneği.....	20
Resim 2. Kodaly yöntemiyle işlenen ders örneği	21
Resim 3. Dalcroze Eurhythmics yöntemiyle işlenen ders örneği	22
Resim 4. Montessori çanları ile birlikte yürütülen ders örneği	24
Resim 5. Okulların Tamamen Açık, Kısmen Açık, Ara Tatil, Kapalı Olduğunu Gösteren Görsel	26
Resim 6. Zoom üzerinden yapılan kompozisyon dersi örneği	29

ÖZET

Aralık 2019’da ortaya çıkan bir hastalık epidemi bir hal alarak kısa sürede etkisini göstermiştir. CoV tipi beta-CoV grubundan yani “Coronavirus disase-19” (Coivd-19) olarak tanımlanan virüs, başta Wuhan kenti olmak üzere birçok ülkenin kapanma sürecine girmesine neden olmuştur. Kapanma süreciyle birlikte birçok ülke yüz yüze eğitime ara vermiş, uzaktan eğitim süreci başlamıştır. Bu araştırmada Covid-19 pandemi sürecinde okul öncesi eğitim kurumlarında işlenen müzik etkinliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca katılımcıların üniversitede almış oldukları okul öncesi müzik eğitimi hakkındaki görüşleri de araştırılmıştır. Araştırmada veriler, Türkiye’nin farklı illerinde görev yapan 25 okul öncesi öğretmenine yöneltilen “Öğretmen Görüşme Formu” kod ve kategorilere ayrılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda katılımcıların %80’nin üniversite eğitimi boyunca almış oldukları eğitimi yeterli bulmadıkları, %88’nin müzik etkinliklerinde en çok kullandığı etkinliğin “Ritim Çalışmaları” olduğu, okul öncesi öğretmenlerinin yarısının okul öncesi müzik öğretim yöntemlerini bilmedikleri ya da kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca pandemi sürecinde derslerini olumsuz etkileyen sorunların başında “Alt Yapı (Hız)” ve “Çocukların Ekran Başında Bulunma Süreleri” olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların tamamı yüz yüze eğitime kıyasla uzaktan eğitim sürecinde farklılıklar olduğuna yönelik ifadelerde bulunmuşlardır. Son olarak katılımcıların 80’inin yüz yüze ve uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliklerinden yararlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Müzik Etkinlikleri, Okul Öncesi Eğitim, Müzik Öğretim Yöntemleri.

ABSTRACT

A disease that emerged in December 2019 became an epidemic and showed its effect in a short time. The virus, which is defined as the CoV type beta-CoV group, namely "Coronavirus disease-19" (Coivd-19), has caused many countries, especially the city of Wuhan, to enter the closure process. With the closure process, many countries took a break from face-to-face education and the distance education process started. In this research, it is aimed to examine the music activities performed in preschool education institutions during the Covid-19 pandemic process. In addition, the views of the participants about the preschool music education they received at the university were also investigated. In the research, the data were analyzed by sorting out the "Teacher Interview Form" directed to 25 preschool teachers working in different provinces of Turkey into codes and categories. As a result of the analyzes, it was revealed that 80% of the participants did not find the education they received during their university education sufficient, 88% of them mostly used "Rhythm Studies" in music activities, half of the preschool teachers did not know or did not use the preschool music teaching methods. In addition, it has been revealed that "Infrastructure (Speed)" and "Times of Children's Screening" are the leading problems that negatively affect their lessons during the pandemic process. All of the participants stated that there are differences in the distance education process compared to face-to-face education. Finally, it was concluded that 80% of the participants benefited from music activities in the face-to-face and distance education process.

Key Words: Covid-19, Pandemic, Music Activities, Preschool Education, Music Teaching Methods.

GİRİŞ

Evrenin, oluşumundan itibaren seslerle iç içe olduğu bilinmektedir. Bu etkileşime kayıtsız kalamayan bireyler sesleri tanımış, ayırmış, adlandırmış ve bir kurallar bütünü haline getirerek müziği oluşturmuştur. İnsanlık, var oluştan bu güne algıladığı sesleri çözümlemiş ve sesleri anlatım biçimine dönüştürerek anlatım sanatı olarak adlandırılan müziği meydana getirmiştir (Say 2019: 15).

Eğitim ise insanın bilgiyi öğretmeyi öğrenmesinden itibaren başlayan, yaşantısı boyunca edindiği tecrübeleri aktarmaya yarayan ve bu süreci anlatan bir kavram olduğu söylenebilir. Eğitim; bilim, teknik ve sanatın hepsini içinde barındıran bir düzenleme ile gerçekleştirilerek, insanları ve toplulukları değiştirmede ve geliştirmede etkili süreç niteliği kazanır (Uçan 2005: 122). Birbirini tamamlayan bu etkenlerin eksikliği eğitim sürecinin olumsuz etkileyeceği söylenebilir. Bu sebeple bilim, teknik ve sanat kavramlarının bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir.

Bilgi, deneyim, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin yanı sıra ahlaki ve kültürel gelişimin kazanılmasında önemli bir rol oynayan eğitim, insanlığın tam anlamıyla; sosyal ve ekonomik düşünme açısından gelişim gösteren, dünya değerlerine uygun bir birey olarak yetişmesini amaçlayan süreç olarak düşünülebilir. İnsana, amaçlı olarak estetik bir davranış kazandırma, estetik davranış değişikliği oluşturma sürecine ise sanat eğitimi denir (Uçan 2005: 125). Estetik davranış değişikliği oluşturma sürecinde kullanılan ve sanat dalları arasında en çok bilinenlerden biri olan müzik eğitimi, günümüzde belli başlı programlar çerçevesinde ele alınmıştır. Ülkemizde müzik eğitimi tüm dünyada olduğu gibi üç temel başlıkta ele alınması gerektiği belirtilmiştir. Bunlar; genel müzik eğitimi, amatör (özengen) müzik eğitimi, profesyonel müzik eğitimi (Say 2019: 615). Türkiye’de müzik eğitimi, temel öğretim düzeyinde (müziksel etkinlikler, müzikli etkinlikler adı altında) okul öncesi dönemden başlayarak lise son sınıfa kadar zorunludur. Okul öncesi eğitim düzeyinde müzik dersleri; okul öncesi öğretmenleri, ilkökullarda sınıf öğretmenleri, ortaokul ve liselerde müzik öğretmenleri tarafından verilir. Okul öncesi eğitim sürecinde müziksel etkinlikleri yönetecek olan öğretmenin, müzik alanında belli bilgi ve donanıma sahip olması önem arz etmektedir. Çünkü okul öncesi eğitim

döneminde müziğin önemli bir yerinin olduğu bilinmektedir. Bu dönemin çocukların geleceklerini etkileyen öğrenmelerin meydana geldiği uzun bir süreçtir ve sağlıklı yürütülmesi gerekmektedir.

Doğumdan sonraki 0-6 yaş, bireyler için önem arz etmektedir. Bu dönemde yaşantı yoluyla edinilen deneyim ve kazanımların, ilerleyen süreci etkilediği söylenebilir. Gelişimde kritik dönemler vardır, ismen birbirinden ayrılırlar da bir bütünü oluşturan temel unsurlardır ve gelişim alanları birbirini etkiler. (Ummanel, Dilek 2016: 40). Kritik dönem bireyin bir öğrenmeye en uygun olduğu zaman olarak tanımlanabilir. Gelişim bir bütündür ilkesini göz önüne alarak bu dönemde edilen yanlış öğrenmeler bir sonraki kritik dönemi ve gelişim alanlarını etkiler. Bu sebeple bu dönemlerin sağlıklı bir şekilde atlatılması için okul öncesi eğitimin öneminden bahsetmek mümkün olacaktır. Okul öncesi dönem, çocuğun anne karnındayken başlayan öğrenmenin, yaşamı boyunca insan üzerinde ulaşabileceği en büyük hız ve en kalıcı şekilde devam eden farklı bir süreçtir (Gülay, Öznacar 2010). Okul öncesi eğitimin doğum öncesi dönemden itibaren başladığı söylenebilir. Bu öğrenmeler süreci içerisine müzik eğitimi de dâhildir. Çünkü anne karnındaki bireyin bu dönem içerisinde almış olduğu müziksel gelişimler çocuk için önemlidir ve bu süre zarfında edildiği müziksel deneyimler, gelecekte müzik yapma becerisi kazanmasında ve müzikal potansiyelinin gelişmesinde etkilidir (Bingöl 2006: 216). Müzik eğitimine erken yaşta başlamanın önemli olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Bununla birlikte müzik eğitimi süreci içerisinde bulunan öğretmenin alanında uzman olması gerekir.

Eğitim-öğretim için sadece öğretmenin alanda uzman olmasının yanı sıra eğitim araç gereçlerinin, özellikle eğitim ortamlarının ve eğitim zamanının da bu sürece uygun olması gerektiği söylenebilir. Çünkü toplum tarihi incelendiğinde bazı gelişmelerin toplumu ve bununla birlikte eğitim sürecini de etkilediği görülmektedir (Şişman 2010; akt. Kırmızıgül 2020: 284). Yakın tarihimizde ortaya çıkan Covid-19 virüsü, statü ayrımı yapmaksızın yayıldığı ülkelerin tümünde sadece sağlık sistemini değil toplumsal yaşamda önemli olan düzenleri de etkilemiştir (Karakaş 2020: 545).

Aralık 2019'da ortaya çıkan hastalık epidemisi bir hal alarak kısa sürede etkisini göstermiş (Üstün, Özçiftçi 2020: 143), başta Çin olmak üzere dünya genelini

etkisi altına almıştır. Virüsün kontrolsüz ve hızlı yayılması sonrasında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Aralık 2020 tarihinde pandemi ilan edilmiştir (wikipedia). Pandemi kavramı Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı tarafından “bir hastalığın bazı ülkelerde, kıtalarda ya da dünya genelinde çok geniş bir alana yayılım göstermesi” olarak tanımlanmıştır (covid19.saglik.gov.tr, 07.05.2021).

Pandemilerin bireyi ve toplumu etkilediği, başta sağlık olmak üzere sosyal alanlarda etkisini gösterdiği söylenebilir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından ilan edilen pandemi kararıyla birlikte virüsün yayılma hızını azaltmak için bir dizi önlemler alınmıştır. Alınan önlemler arasında film festivalleri, yarışmalar, konserler vb. birçok sanatsal faaliyetler iptal edilmiş ya da ertelenmiştir. 16 Mart 2020 tarihli genelge ile Türkiye’de de hastalık riskini azaltmak amacıyla; tiyatro sinema vb. kalabalık ortam içeren mekânların faaliyetleri durdurulmuştur (İç İşleri Bakanlığı 2020). Covid-19 pandemisinin sağlık ve sosyal anlamdaki etkisinin yanı sıra eğitim alanındaki olumsuz etkilerinden bahsetmek mümkün olabilir.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) verilerine göre salgın sebebiyle 2020 yılı Nisan ayında, yaklaşık 194 ülkede yüz yüze eğitime ara verildiği ve öğrenenlerin yaklaşık %91’3 ünün bu durumdan etkilendiği belirtilmiştir (UNESCO 2020; akt. Arslan, Şumuer 2020). Virüsün Çin’de ortaya çıkması ve hızlıca yayılması Çin’in uzaktan eğitime geçen ilk ülke olmasına sebep olduğu söylenebilir. 270 milyona yakın öğrenciyle uzaktan eğitim sürecine başlayan Çin’in, internet ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarıyla eğitim sürecine hızlıca geçiş yapması ve yoğun nüfusa sahip bu ülkenin süreci yürütebilmesi, internet altyapısını tamamladığını göstermektedir (Durak, Çankaya, İzmirli 2020: 94). Teknolojik alt yapısını tamamlayan ülkelerin uzaktan eğitim sürecini daha iyi yönettiği söylenebilir.

13 Mart 2020 tarihinde yayınlanan genelge ve resmi yazıyla birlikte Türkiye’de yüz yüze eğitime ara verilmiştir (MEB 2020). Öğretmenler idari izinli sayılmış, öğrencileri kitle iletişim araçlarıyla eğitim-öğretime devam etmeleri için telkinde bulunulmuştur. İlerleyen süreçte Eğitim Bilişim Ağı (EBA) aracılığıyla ve imkânlar dâhilinde öğrenciler uzaktan eğitim sürecine dâhil edilmiştir.

Problem Durumu

Covid-19 pandemi sürecine sebep olan virüsün hızla yayılmasıyla birlikte tüm dünyayı sosyal, ekonomik ve eğitim açısından etkileyen durumlar ortaya çıkmıştır. Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de yüz yüze eğitim-öğretime ara verilmiş fakat uzaktan eğitim sürecine geçilmesi belli bir dönem gecikmiştir. Türkiye’de uzaktan eğitim sürecinde oluşan aksaklıklar, bu sorunlara karşı alınan önlemler, akademik alanda yapılacak çalışmalar halen devam etmektedir. Bu çalışmada, Covid-19 pandemi sürecinin okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerinin üzerinde ne gibi etkileri olduğu üzerinde durulmuştur.

Problem Cümlesi

Bu çalışmada; “Covid-19 pandemi sürecinin okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerinin üzerindeki etkileri nelerdir? Sorusuna cevap aranmıştır ve bağlamda öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. Bu ana problem doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

Alt Problemler

Bu araştırmada ana problem cümlesiyle birlikte aşağıdaki alt problemlere de ihtiyaç duyulmaktadır.

1. Üniversite eğitimi boyunca almış oldukları müzik eğitiminin yeterliğine ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitiminde kullandıkları etkinlikler ve bu etkinliklerin geliştirmeyi hedeflediği beceriler yönünden öğretmen görüşleri nasıldır?
3. Okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan yöntemler hakkında öğretmen görüşleri nasıldır?
4. Uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliklerinde ortaya çıkan sorunlara yönelik öğretmen görüşleri nasıldır?
5. Uzaktan eğitim sürecinin müzik etkinliklerine olan etkilerine dair öğretmen görüşleri nasıldır?

6. Uzaktan eğitim sürecinde müzik kazanımları haricinde diğer kazanımların edinilmesinde müzik etkinliklerini kullanmalarına yönelik öğretmen görüşleri nasıldır?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, Covid-19 pandemi sürecinde okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerini ve devamında öğretmen görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sürecinde ilk olarak pandemi dönemi uzaktan eğitim modelinde ortaya çıkan olumsuz etkiler incelenmiş olup, öğretmenler tarafından belirtilen açıklamalara yönelik görüşler ele alınmaya çalışılmıştır. Ortaya çıkan sorunlara yönelik ve benzer durumların önüne geçmek adına karşılaşılabilecek problemlere çözüm önerisi sunmak amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Önemi

İnsanların toplumdan kendini soyutlamadan yaşam sürmesi, kendi ayakları üzerinde duran ve en önemlisi sosyal bir çevreye sahip olabilmesi için nitelikli bir eğitim almış olması gerekir. Bu sebeple eğitim-öğretim süreci büyük önem arz etmektedir. Eğitim öğretim süreci içerisinde müziğin ve müzik eğitiminin önemi fazladır. Bununla birlikte okul öncesi dönemden önce başlayan müzik eğitimi birey için de farklı bir yere sahiptir.

Bu araştırmada Covid-19 pandemi sürecinin okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerine olan etkilerinin neler olduğunu belirleme ve ortaya çıkan sonuçlara yönelik literatüre katkı sağlama açısından önem arz etmektedir.

Sayıtlar

Bu araştırma,

1. Covid-19 pandemi sürecinin okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerine olan etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerini doğru yansıtabilecekleri bir veri toplama aracı kullanıldığı,
2. Gönüllük esasına dayılı olarak gerçekleştirilen veri toplama aracının uygulanması sürecinde uygulama ilkelerine uygun davrandıkları,

3. Öğretmenlerin araştırmaya katılımlarında kendilerine yöneltilen görüşme formunu objektif ve hür iradeleriyle cevapladıkları, varsayımları ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuna yönelik okul öncesi öğretmenleri tarafından verilen cevaplara dayalı olarak incelenmiştir.
2. Araştırma pandemi sürecinde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan ve uzaktan eğitim yöntemiyle etkinliklerini gerçekleştiren, Türkiye'nin farklı illerinde görev yapan 25 (yirmi beş) okul öncesi öğretmeni ile sınırlıdır.
3. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla etkinliklerini yapması zorunludur. Çünkü bu süreç içerisinde ülke geneli çoğu anaokulları uzaktan eğitim sürecini kısa sürede tamamlamış, yüz yüze eğitime devam etmiştir. İlkokullara bağlı anasınıfları uzaktan eğitim yöntemiyle etkinliklerini sürdürmüşlerdir.

Tanımlar

Covid-19

İlk olarak Çin'in Wuhan Eyaleti'nde Aralık ayı sonlarına doğru bir takım belirtilerle ortaya çıkan ve 13 Ocak 2020'de tanımlanmış olan SAR-CoV-2 yani Covid-19 virüsü Yeni Koronavirüs Hastalığına sebep olur (Sağlık Bakanlığı 2020).

Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, temel olarak müzik bir davranış kazandıran, davranış değiştirme ya da müziksel davranış değişikliği oluşturma, davranış geliştirme sürecidir (Çuhadar 2016: 220).

Uzaktan Eğitim

Öğretmen ve öğrencilerin farklı mekân ve alanlarda olduğu, özel ders tasarımlarıyla birlikte öğretim yöntemlerinin uygulanmasını bununla birlikte farklı

teknolojik araç gereçlerin kullanılmasını gerektiren, kurumsal, planlı düzenlemedir (Moore, Kearsley 2005; akt. Demir 2014).

BÖLÜM I

1. ALANYAZIN TARAMASI VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. Müzik ve Müzik Eğitimi

İnsanlığın sesleri işleyip kullanabilme ve müziğe dönüştürme kabiliyetini fark etmesinden itibaren seslere olan ilgisinin daha çok arttığı, yaşamı boyunca farklı alanlarda kullanarak bağını daha da kuvvetlendirdiği söylenebilir. İnsan dediğimiz bu yüce varlık, farklı sesleri keşfetmiş ve bu keşifler sonucunda ortaya çıkan bilgi ve deneyim; çalgıları, müzik kurallarını vb. gibi müziğin ana hatlarını ve kanunlarını oluşturmuştur. Müziğin tam olarak ne zaman ortaya çıktığı ile ilgi birçok varsayım ortaya atılmaktadır fakat Curt Sachs, müziğin tanrılar ya da kahramanlar tarafından insanlığa öylece verilmeyen bir armağan olmadığını ifade etmiştir (Sachs 1965). Müzik kavramına genel olarak baktığımızda dünya üzerinde birçok düşünür tarafından tanımlanmıştır ve müziğin ruhla olan ilişkisini ortaya koyan önemli ifadelere yer vermişlerdir.

Kahlil Gibran *“Müzik ruhun dilidir. Barış getirerek, ihtilafı ortadan kaldırarak hayatın sırrını açar.”*,

Lao Tzu *“Ruhun müziği kâinatta duyulur.”*,

Platon *“Müzik; evrene ruh, zihne kanatlar, hayal gücüne uçuş gücü, hayata ve her şeye neşe ve tılsım veren ahlaki bir yasadır.”* (Arsu 2020).

Tüm bu ifadelerden yola çıkarak müziğin ruh ile olan olumlu bağından, bahsedebiliriz. Müziğin birleştirici gücünü de ele alırsak evrensellik boyutunu göz ardı etmemek gerekir. Müziğin; dil, din ve ırkları ayrımı gözetmeksizin aynı eserde birleştirmesi, diğer sanat dalları içinde ona farklı bir yer kazandırır (Biber Öz 2001).

Müziğin, insanı her alanda geliştirdiği söylenebilir. Bilimsel araştırmalar çerçevesinde erken yaşta müzik eğitimi alan bireylerin IQ seviyelerinde olumlu yönde değişikliklerin olduğu kanıtlanmıştır (Özmenteş 2005: 90). Müzik milli duyguların, değerlerin kazandırılması ve çocukların sosyal, bilişsel, duygusal yönden gelişimlerinde etkilidir (Sökezoğlu 2010: 165). Müzik eğitimi insanı bilişsel,

devinişsel ve duyuşsal anlamda ileriye götürmek ve bireye istendik değişiklikler kazandırmayı hedefler (Barış, Şendurur 2002: 166). Müzik eğitimi, temel olarak müzik bir davranış kazandıran, davranış değiştirme ya da müziksel davranış değişikliği oluşturma, davranış geliştirme sürecidir (Çuhadar 2016: 220). Bu bağlamda bireyin müzik eğitimine erken yaşta başlaması önemlidir.

1.1.1. Türkiye’de Müzik Eğitimi

Cumhuriyet’in ilan edilmesiyle birlikte ortaya çıkan yeni inkılapların ülkemizde birtakım değişimlere yol açtığı söylenebilir. Hızlı bir şekilde bu değişimlere ayak uydurmaya çalışan Türkiye Cumhuriyeti birçok alanda olduğu gibi müzik alanında da düzenlemelere şahit olmuştur. Genel sanat eğitimiyle ilgili ilk çalışmalar 1924 yılında gerçekleştirilmiştir (Uçan 2005: 194). Cumhuriyet’in ilan edilmesinden bir sene sonra, genel sanat eğitimiyle ilgili yapılan çalışmaların olması Atatürk’ün sanata ve sanat eğitime verdiği önemi destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk 1 Kasım 1934 yasama yılı açılış konuşmasında şu ifadelerle yer vermiştir;

“Arkadaşlar, Güzel sanatların tümünde, ulus gençliğinin ne denli ilerletilmesini istediğini bilirim. Bu yapılmaktadır. Ancak, bunda en çabuk, en önde görülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir.” (TBMM 1934).

Bu ifadesinden yola çıkarak müziğe diğer sanat dalları arasında öncelik verdiği görülmüştür. Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte daha önceden “Darülelhan” olarak bilinen İstanbul Belediye Konservatuarı, ilk müzik eğitimi veren kurum olarak karşımıza çıkmıştır (Kavcar 1981: 17). Bununla birlikte müzik eğitimi kurumlarının sayısının arttığı söylenebilir. Açılan kurumlar dışında eğitim almaları için yurt dışına gönderilen öğrenciler ülkemiz, müzik ve müzik eğitimi açısından önem arz etmektedir. 1924 yılında Ekrem Zeki Ün, 1925 Ulvi Cemal Erkin, 1926 Necil Kazım Akses, 1927 Hasan Ferit Alnar, 1928 Ahmet Adnan Saygun yurt dışına gönderilen öğrenciler arasındadır (Şahin 2008: 262). İlerleyen süreçte Türkiye’de müzik eğitiminin gelişimi için yurt dışından bestecilerde davet edilmiştir.

İstanbul Belediye Konservatuarı ve Musiki Muallim Mektebi'nden günümüze kadar müzik alanında açılan kurumların sayısı gün geçtikte artmıştır. Bilim sanat merkezleri, güzel sanatlar liseleri, konservatuarlar, güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakülteleri müzik eğitimi ve öğretimi açısından önem teşkil eden sanat eğitimi veren kurumlar olduğu bilinmektedir.

Sanat eğitimi “genel sanat eğitimi”, “özengen sanat eğitimi” ve “mesleki sanat eğitimi” olarak üç ana başlıkta incelenir (Uçan 2005: 126). Genel sanat eğitimi ülkemizde okul öncesi dönemde okul öncesi öğretmenleri tarafından (etkinlikler içerisinde), ilkokul kademesinde sınıf öğretmenleri tarafından, ortaokul ve lise kademelerinde müzik öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Yükseköğretim kurumlarında ise müzik öğretmeni ve sanatçı yetiştiren bölümler dışında müzik eğitimi halen zorunlu hale getirilmemiştir.

1.2. Okul Öncesi Eğitim

İnsan; anne rahmine düşmesinden itibaren yaşama hakkını elde eder, anne karnı içerisinde çevre ile olan iletişim bağı güçlenir ve doğumla birlikte dünyaya ayak uydurma serüveni başlar. İnsan belli bir yaşa kadar temel ihtiyaçlarını bir birey yardımıyla karşılar. Yaşantı yoluyla öğrenmelerin artmasıyla birlikte bireyin kendi ihtiyacını karşılayacak duruma geldiği söylenebilir. Doğumdan sonra başlayan öğrenme durumlarının bazı zaman dilimlerinde kazanılması da yaşantı açısından gerekli olduğu bilinir.

İnsanın bazı zaman dilimlerinde öğrenmeye açık olduğu ve öğrenmelere karşı yüksek duyarlılık sergilediği dönem “kritik dönem” olarak adlandırılır (Senemoğlu 2012: 5). Gelişimde kritik dönemler vardır, ismen birbirinden ayrılırlar da bir bütünü oluşturan temel unsurlardır ve gelişim alanları birbirini etkiler. (Ummannel, Dilek 2016: 40). Bu sebeple kritik dönemlerin bireyin ilerleyen sürece sağlıklı ulaşabilmesi ve bir sonraki kritik döneme hazırlıklı girebilmesi için önemli olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem, çocuklar için yaşamın temelini oluşturan ve önem arz eden bir dönem olduğu bilinmektedir. Bu dönemde edinilen kazanımlar ergenlik ve yetişkinlik sürecine sağlıklı bir şekilde ulaşılmasında rol oynar. Okul öncesi dönem, çocukların gelişimlerinin hızlı olduğu dönemlerden biridir ve 0-6 yaş dönemini kapsamaktadır (Aktan, Aktutay 2014: 64). Bu dönemde çocuklar öğrenmelere fazla

açıktır ve olumlu, olumsuz her durum bir sonraki kritik dönemi etkiler. Bu sebeple çocukların kazanımları doğru ve zamanında edinmesi bir sonraki gelişim dönemi açısından önemlidir. Bu zaman dilimlerinde ailenin süreci yakından takip etmesi çocuğun gelişimi açısından önemli olduğu söylenebilir.

Çocuklar tutum, beceri gibi temel bileşenleri ilk olarak ailede alır. Ebeveynlerin bu dönemde çocuklarıyla olan iletişiminin sağlıklı olması için okul öncesi eğitim faaliyetlerinin üzerine düşmesi, çocuğun gelişim dönemlerini olumlu yönde etkileyeceği söylenebilir.

Okul öncesi eğitim 0-6 yaş grubu için önemlidir. Zihinsel gelişiminin birçoğunu bu dönemde tamamlayan çocuklar, bu süreç içerisinde sunulacak olan eğitim ve etkinliklerle desteklenir, bu da okul öncesi eğitimin önemini artırır (Arslanargun, Tapan 2011: 220). Yapılan çalışmalar neticesinde okul öncesi eğitim alan bireylerin ilköğretim yıllarında daha girişken ve daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır (Yıldız vd., 2003; Atılgan 2001; Temiz 2002; Bölükbaşı 2002; akt: Kök vd., 2005: 296).

Türkiye’de okul öncesi eğitimin başlangıcı olarak Fatih Sultan Mehmet zamanında kurulan sıbyan mektepleri kabul edilmektedir ve okul öncesi ilk taslak programı 1984 yılında, resmi program ise 1994 yılında hazırlanmıştır (Aktan, Aktutay 2014: 65-66). Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2016 yılında yayınlamış olduğu okul öncesi eğitim programında okul öncesi eğitimin tanımını şu şekilde yapmıştır. “*Doğumdan zorunlu eğitim yaşına kadar olan sürede, çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri, göz önüne alınarak fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişimlerinin zengin çevre uyarıcılarıyla desteklendiği, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, ebeveyn ve eğitimcilerin etkin olduğu sistemli eğitim sürecidir.*” (MEB 2016: 4). İfadeden yola çıkarak ailenin eğitimcilerin ve eğitim kurumlarının etkin katılımlarıyla çocukların gelişim özelliklerinin desteklenebileceği ve olumlu yönde arttırılabileceği söylenebilir. Çocukların gelişim özelliklerinin çevre olan etkileşimle birlikte kalıtımla gelen bilişsel gelişim kavramının, aile ve okul öncesi eğitimi veren öğretmenler tarafından iyi bilinmesi gereklidir.

Piaget, bilişsel gelişimi, biyolojik ilkelere göre açıklar ve kalıtımla birlikte çevre ile olan etkileşimin sonucu olarak ifade eder (Kol 2011: 3). Kalıtım, yani aileden gelen özellikler ve çevreyle olan bağın, bilişsel gelişim açısından önemli olduğu söylenebilir. Piaget, bilişsel gelişim evrelerini “Duyusal motor dönem (0-2 yaş)”, “İşlem öncesi dönem (2-7 yaş)”, “Sembolik dönem (2-4 yaş)”, “Sezgisel dönem (4-7 yaş)”, “Somut işlemler dönemi (7-11 yaş)”, “Soyut işlemler dönemi (12 yaş ve üzeri)” olarak altı başlıkta ele alır (Kol 2011: 5-6). Duyusal motor, işlem öncesi, sembolik ve sezgisel dönemler okul öncesi eğitim dönemine denk gelmektedir. Bu dönemde edinilen olumlu, olumsuz tüm kazanımlar çocuğun ilerleyen zamanlardaki davranışlarına yol gösterdiği söylenebilir.

1.2.1. Okul Öncesi Eğitim Dönemindeki Çocukların Gelişim Özellikleri

Bu dönemde çocukların gelişim özellikleri beş temel kategoride incelendiği söylenebilir. Bunlar şu şekildedir:

1.2.1.1. Bilişsel Gelişim Özellikleri

Milli Eğitim Bakanlığı (2013) okul öncesi eğitim programında yer alan 3-4-5 ve 6 yaş arası bireylerin bazı bilişsel gelişim özellikleri incelendiğinde 3-4 yaş arasındaki çocukların kavramlar arasındaki zıtlık ilişkisini ayırt edebildiği, 1’den 10’a kadar sayılarla ilgili yönergeleri uyguladığı, gördüğü nesneleri tanıdığı ve cinsiyetleri ayırt edebildiği belirtilmiştir.

4-5 yaş arası çocukların bazı bilişsel gelişim özellikleri incelendiğinde insan resmini 6 öge ile çizbildiği, renk isimlerini söyleyebildiği, 20’ye kadar ritmik sayabildiği ve sesleri farklı özelliklere göre ayırt edebildiği ifade edilmiştir.

5-6 yaş arasındaki çocukların ise insan resminde eksik olan vücut bölümlerini çizbildiği, 225 parçaya kadar olan yapbozu tamamlayabildiği, çeşitli karşılama ifadelerini kullanabildiği belirtilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı 2013: 19).

1.2.1.2. Dil Gelişimi Özellikleri

Milli Eğitim Bakanlığı (2013) okul öncesi eğitim programında yer alan 3-4-5-6 yaş arası bazı dil gelişim özellikleri incelendiğinde 3-4 yaş arasında ki bireylerin sesin nereden geldiğini söyleyebildiği, 4 sözcükten oluşan cümleler kurabildiği, şarkı ve tekerlemeleri kendi kendine söyleyebildiği belirtilmiştir.

4-5 yaş arası bazı dil gelişim özellikleri baktığımızda bu dönemdeki çocukların ses özelliklerini ve kaynağını söyleyebildiği, 5 kelimeye kadar cümleler kurabildiği, konuşurken az sayıda ses hatası yapması ifade edilmiştir.

5-6 yaş arası çocuklarda bazı dil gelişim özelliklerini ele aldığımızda bu dönemdeki çocukların sesler arasındaki farklı ve benzerlikleri ifade edebildiği, duyduğu seslere benzeyen sesler çıkarabildiği, ses tonu, hızı ve şiddetini ayarlayabildiği belirtilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı 2013: 24).

1.2.1.3. Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri

Milli Eğitim Bakanlığı (2013) okul öncesi eğitim programında yer alan 3-4-5-6 yaş arası bazı dil gelişim özellikleri incelendiğinde 3-4 yaş arasında ki bireylerin grup oyunlarına dâhil olduğu, duygularını aktardığı ve kendisine ilişkin olum yönde ifadeler kullandığı belirtilmiştir.

4-5 yaş arası çocuklarda bazı sosyal ve duygusal gelişim özelliklerine baktığımızda bu dönemde ki çocukların adını, soyadını ve yaşını söyleyebildiği, jest mimik kullanarak duygularını ifade ettiği ayrıca duruma göre bağımsız davranabildiği ifade edilmiştir.

5-6 yaş arası çocuklarda bazı sosyal ve duygusal gelişim özelliklerini incelediğimizde de ev adresini ve ailesinden birinin telefon numarasını söyleyebildiği, duygularını kontrol edebildiği belirtilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı 2013: 27)

1.2.1.4. Motor Gelişim Özellikleri

Milli Eğitim Bakanlığı (2013) okul öncesi eğitim programında yer alan 3-4-5-6 yaş arası bazı motor gelişim özellikleri incelendiğinde 3-4 yaş arasında ki bireylerin düz çizgide yürüyebildiği, değişik yönlerde yuvarlanabildiği ve müzikle beraber özgün dans edebildiği belirtilmiştir.

4-5 yaş arasında ki çocuklarda çift ayağıyla yönergeler doğrultusunda ileri doğru atılabildiği, komutla beraber koşarken yön değiştirebildiği ve basit dans hareketlerini yapabildiği ifade edilmiştir. 5-6 yaş arasındaki bireylerde ise ritme göre sekme hareketleri yapabildiği, müzik ve ritimle beraber çeşitli hareketleri art arda yapabildiği belirtilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı 2013: 31).

1.3. Okul Öncesi Dönemde Çocukların Müziksel Gelişim Özellikleri ve Kullanılan Etkinlikler

1.3.1. Müziksel Gelişim ve Ses Özellikleri

Bilim insanları bebeğin anne karnındayken dış dünya ile bağlantısının var olduğu yönünde çeşitli açıklamalarda bulunmuştur. Doğumla birlikte bir ses yığının içine doğan birey, yaşantı ve istedik davranışlar sonucunda müziksel gelişimine katkı sağlar. Müziksel yaşantı olarak adlandırabileceğimiz dinleme, söyleme, çalma gibi deneyimlerden oluşan bu süreç, insanın müzikle olan hikâyesini barındırır.

Gooding ve Standley müziksel gelişim dönemlerini 0-40 haftalık gebelik sürecinde doğum öncesi dönem, 0-12 ay bebeklik dönemi, 1-5 yaş erken çocukluk dönemi, 5-7, 7-11 yaş Orta çocukluk dönemi ve 11-20 yaş ergenlik dönemi olmak üzere 5 temel başlıkta incelemiştir (Yıldız, Nacakcı 2016: 39).

Çocuğun müziksel gelişimi yaşlara göre sıralanmıştır (Ekici 2010: 168-169). Bunlar:

- 1 yaşında, hareketli bir müziğe, elleri ve seslerinin yardımıyla eşlik etmeye çalışır.
- 2 yaşında, ses Fa1'e ulaşır. Müzik dinlemekten zevk alır ve hareketlerini ona göre şekillendirir.
- 3 yaşında, kendi başına şarkıların nakarat bölümlerini seslendirir, alkışlarıyla eşlik eder.
- 4 yaşında, ton, ritim ve ses üretmeye başlar.
- 3-5 yaşlarında sesleri genel olarak Mi1'e ulaşabilir ve 5 yaşında şarkı söylemeye başlar.
- 6 yaşında, şarkıda diksiyon, tonlama gelişir ve sesleri ayırabilir. Bu dönemde çocukların sesleri hem aşağı hem de yukarı yönlü bir gelişim özelliği gösterir.
- 7-8 yaşlarında bir önceki döneme ait özellikler devam eder. 6-8 yaş aralığında ki çocukların sesleri Si1'e ulaşır.

1.3.2. Müziksel Etkinlikler

Şarkı söyleme etkinliklerine geçilmeden önce genel bir kural olarak kabul edilen nefes egzersizleri sesin sağlığı ve doğru kullanımı, etkili konuşma, doğru telaffuz gibi unsurlar açısından önemli olduğu bilinir. Şarkı söyleme eylemine geçmeden önce bireylerin nefes egzersizlerini yapması dikkat dağınıklığı ve endişelerin önüne geçtiği söylenebilir.

1.3.3. Ritim Çalışmaları

Ritim çalışmaları çocuğun gelişiminde etkilidir. Çünkü ritim çalışmaları çocukların duygusal yönde rahatlamasına, müzik kulağının gelişmesine ve bilişsel gelişimine katkı sağlar (Karan 2014; Sert 2005; Öztürk 2003; akt. Meriç 2015: 177). Ritim müziğin ana bileşenlerinden biridir ve çocuklar müzik dinlerken, dans ederken, bir şarkıya eşlik ederken ritim tutmaya yönelik davranışlar sergiler. Bu dönemde bireyler çevreden gelen tüm seslere duyarlıdır. Alkış yaparak, dans ederek ve müzik yapmaya elverişli cisimlerle eşlik etme eylemi içerisinde olduğu söylenebilir. Çünkü bu dönemde çocuklar, müziği sessizce dinlemek yerine müzikle birlikte hareket etmeyi ister (Ekici 2010: 176-177). Okul öncesi dönemde uygulanacak olan ritim çalışmalarını seçerken, çocukların düzeyine uygun eserler ve eşlik etme kabiliyetine uygun çalgıların seçilmesi gerektiği söylenebilir.

1.3.4. Şarkı Öğretimi

Okul öncesi eğitimde birçok konunun aktarılmasında kullanılan etkinliklerin başında şarkı öğretiminin olduğu söylenebilir. Okul öncesi eğitimde, aktarılan konunun amacına göre ve bu döneme ait bireylere uygun olarak hazırlanmış şarkılar, çocukların gelişiminde önemli rol oynar. Etkinlikler için kullanılacak olan şarkıları seçerken çocukların yaşlarına ve gelişim düzeylerine, şarkı sözlerinin kısa ve anlaşılır olmasına, sesine uygun olmasına, seçilen şarkının konu bütünlüğüne uygun olarak eğlenceli, geliştirici, hareketli nitelikte olmasına dikkat edilmelidir (Akkaş 1993; Wolf 1994; akt. Sığırtmaç 2002: 33).

1.3.5. Yaratıcı Dans Çalışmaları

Piaget'e göre 2-7 işlem öncesi döneme denk gelen bu bireylerin hayal dünyasının geniş olduğu söylenebilir. Oyuncak bebeklerini canlıymış gibi beslemesi,

hayali arkadaşlarının bulunması ve sembolik oyunlarının olması bu duruma örnek olarak göstermek mümkündür. Yaratıcı dans çalışmalarında adında geçen ifade de belirtildiği gibi yaratıcılık kavramı esastır. Yaratıcılık esas alınan bir dans figüründe hata yapma olasılığı yoktur ve insanlar hata yapmaktan korkmazlar (Özevin Tokinan, Bilen 2007: 73). Bu dönemde çocuklar yaratıcı dans etkinliklerinde canları ne isterlerse onu yaparlar. Bu sebeple okul öncesi eğitimde de kullanılan yaratıcı dans çalışmaları çocuklar için önem arz etmektedir. Yaratıcı dans çalışmalarında etkinliğin kısa tutulması gerekir çünkü uzun süren etkinlikler çocukların birbirini taklit etmesine neden olabilir (Milli Eğitim Bakanlığı 2017: 18).

1.3.6. Müzikli Dramatizasyon Çalışmaları

Müzikli dramatizasyon bir öykünün, hikâyenin mimik ve jestler yardımıyla canlandırılma süreci olarak adlandırılabilir. Bu çalışmada hikâyeler, öyküler müzik ve bedensel hareketlerin birleşimiyle dramatize edilerek canlandırılır. Şarkılı oyunlar, dramatize şarkılar ve müzikli öyküler olmak üzere üç bileşenden oluşur (Milli Eğitim Bakanlığı 2017: 20).

1.3.7. Müzik Dinleme Çalışmaları

İnsanlar görüp işittikleri ve söylediklerinin %80'ini, görüp, işitip, dokunup söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadır (Demirel 2006: 59). Buna bağlı olarak okul öncesi eğitim etkinliklerinde en çok kullanılan yöntemlerden biri müzik dinleme çalışmalarıdır. Dinleme çalışmalarının çocuklarda kalıcı etkiler bıraktığı söylenebilir.

1.4. Okul Öncesi Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi kritik düşünme, problem çözme, akademik ve kişisel becerilerin gelişmesinde önemli bir katkı sağlar ve bireyin bilişsel öğrenmelerinde etkili bir rol oynar (Şendurur, Akgül Barış 2002: 166-167). Bu ifadeden yola çıkarak erken yaşta müzik eğitiminin birey açısından önemli olduğu söylenebilir. Çocuğun duyularının gelişmesi, duyduğunu anlaması, şarkı söylerken yeni kalıplar ve cümleler edinmesi, bu sayede dil gelişimine etkisi göz önüne alındığında müziğin olumlu etkilerinden bahsetmek mümkündür (Büyüköğneç Polat 2018: 2).

Müziğin birleştirici gücü, zekâ, kişilik ve sosyal gelişime olan etkisi araştırmalarla kanıtlanmıştır. Bir ortamda söylenen şarkılar beraber hareket etmeyi ve birçok duyguyu aynı anda hissetmeyi sağlar. Okul öncesi kurumlarda eğitim gören çocuklar için de aynı durumun geçerli olduğu söylenebilir. Birlikte oyun oynayan, şarkı söyleyen ve eğlenen bireyler, birlik ve beraberlik duygusunu, grupla hareket etme becerisini kazandığı söylenebilir. Müziksel etkinliklerde başarı gösteren çocuklar öğretmen ve arkadaşlarının takdirini kazanır, bu sebeple kendine olan güveni ve yeteneklerini gösterme cesareti artar (Başer 2004: 7).

Okul öncesi müzik eğitimi, yaratıcılık ve düşünme becerisini geliştirme konularında etkilidir (Şen 2010: 339). Bununla birlikte müzik yapmak, beynin her iki lobunu harekete geçiren, zihinsel ve bedensel becerileri beraberinde getiren bir süreçtir (Çuhadar 2017: 8).

Okul öncesi eğitim zihinsel, bedensel amaçların yanı sıra dil gelişimine de katkı sağladığı söylenebilir. Bu bağlamda dil öğrenme konusunda da müziğin olumlu yönünden bahsetmek mümkündür. Müzik eğitimi alan bireyler kelimeleri iyi telaffuz eder ve bu sebeple daha iyi konuşurlar çünkü kelimelerin telaffuzu, anlaşılması gibi kazanımların sağlanmasında en etkili disiplinlerin başında müzik gelir (Apaydın 2019: 45).

Müzik eğitimi kavramına genel bir tanım yapılacak olursa; müziği oluşturan bileşenlerin yardımıyla, bireyin istendik davranışlar çerçevesinde müziksel davranışları geliştirme sürecidir (Çuhadar 2016: 221). Bu ifadeden yola çıkarak müziğin ve müzik eğitiminin okul öncesi bireylere olumlu etkilerinden bahsetmek mümkün olabilir.

Okul öncesi müzik eğitimi bir süreçtir. Bu sürece uygun ve bu alanda gerçekleştirilmiş müzik eğitimi yöntemlerinin kullanılmasının doğru olacağı söylenebilir. Orff-Schulwerk, Kodaly, Dalcroze, Montessori ve Suzuki gibi yöntemlerin müzik eğitimi açısından önemli olduğu ve Suzuki metodunun daha çok çalgı eğitiminde kullanıldığı bilinir.

1.4.1. Orff-Schulwerk Yöntemi

Carl Orff, devinim ve ritimden meydana gelen hareketle yapılandırılan yeni bir müzik eğitimini hedefler (Kalyoncu 2006: 52). Orff-Schulwerk elementer bir

müziiktir ve besteci Carl Orff 'un çalışmalarından ortaya çıkan müzik eğitimi felsefesidir. Bu yaklaşımın, insanın doğal haliyle dans etmesine, çalgı çalmasına, devinim ve ritmik hareketler aracılığıyla doğaçlamaya dayalı ve yaratıcılık esaslı müzik yapmasına olanak sağlayan bir kuram olduğu söylenebilir.

Bu yaklaşımda kullanılan araçlar dört temel başlıkta incelenebilir. Bunlar; Konuşma (fısıldama, mırıldanma dâhil), şarkı söyleme, hareket (müziğe tepki verme), enstrüman (blok flüt, ezgili vurmaları, sallama ritim çalgıları, ağaç ritim çalgıları, metal ritim çalgıları) çalmadır (Angı 2022: 27-35).

Orff yaklaşımının, müzik eğitiminde her birey için önemli olduğu savunulabilir. Çünkü anne karnında başlayan müzik eğitiminin okul öncesi dönemden itibaren Orff-Schulwerk ile desteklenmesi bireyin müziğe olan ilgisinin karşılanması, yeteneğinin fark edilmesi ve becerilerinin geliştirilmesi açısından önemlidir. Okul öncesi dönemde çocuğun Orff-Schulwerk etkinliklerine katılımı ve etkinliklerin içerisinde müzik bileşenlerini (şarkı söyleme, hareket, ritim, oyun vb.) barındırması sebebiyle bu yaklaşımın birçok zekâ alanını desteklediği söylenebilir. Schulwerk yaklaşımı birtakım araçlar kullanarak (konuşma, şarkı, hareket vb.) çocukların sanatsal anlatımlarına (taklit, keşif, doğaçlama vb.) imkan sunar (Angı 2022: 25).

Orff- Schulwerk'in felsefesi;

- Müzik ve dansa merak, hayranlık ve ilgi uyandırmak,
- Kişinin yaratıcılığını ortaya çıkarmak,
- Doğaçlama yaparak sanatsal ifade yeteneğini geliştirmek,
- Müzik ve dans kompozisyonu yapmak, bu yaklaşımın ulaşmak istediği hedefler arasında gösterilebilir (Kotzian, Yaprak 2018; akt. Öztürk 2020).

Resim 1. Orff-Schulwerk yöntemiyle işlenen ders örneği

Kaynak: (<https://muzik.party/2018/08/11/orff-schulwerk-yaklasimi-nedir/> sayfasından erişilmiştir).

1.4.2. Kodaly Yöntemi

Eğitimci, besteci ve müzikolog olan Zoltan Kodaly, 1881-1967 yıllarda arasında yaşamış ve çello çalarak müzik eğitimine başlayan besteci, ilerleyen yıllarda eğitimci olarak devam etmiştir (Özeke 2007: 112). Ona göre, çocuk müziğe doğuştan itibaren başlamalıdır ve iki-üç yaşlarındaki bireylerin temel müzik kavramlarını şarkı söyleme, el çırpma, oyunlar vb. yollarla kazandıkları bilgi ve beceriler daha çok kulak eğitimi ve şarkı söyleme ile ilgilidir (Özen 2004: 62).

Müzik eğitime erken yaşta başlanması gerektiği Kodaly felsefesinin vazgeçilmez unsurlarından biridir. Bilinenden bilinmeyene ilkesiyle hareket eden bu felsefe çocukların bir şeyleri kendilerinin keşfetmesini amaç eder. Bu sayede okul öncesi dönemdeki çocukların duyuşsal ve zihinsel başta olmak üzere birçok zekâ alanını da desteklediği söylenebilir. Kodaly felsefesinde çocuğun eğitim enstrümanı olarak kendi sesini kullanması, müziğin diğer ana ders (matematik, bilim vb.) eğitimin merkezine alınması diğer uygarlıkların müzikle ilgili olan şaheserlerden yararlanılması olarak özetlenebilir (Mete 2022: 57).

Choksy (2000)'ye göre Kodaly müzik eēitimi felsefinde, herkesin müzik elementlerini ērenme hakkının olduēu, müzik yoluyla yaēam kalitemizi ykseltebileceēimizi, eēitim temelinde müzik eēitiminin bulunması gerektiēi ve insanların ērendikleri ilk müziklerin, kendi tarihlerinin mziēi olması gerektiēi savunulur (Choksy 2020; akt. Öztürk 2020: 11). Kodaly yaklaēımının, çocukların mzikalitesini geliētirmek ve daha iyi nasıl ēreneceklerine dair oluēturulmuē fikirler bütünü olduēu sylenabilir.

Resim 2. Kodaly yöntemiyle iēlenen ders rneēi

Kaynak: (<https://www.mariaritaepikmuzikokulu.com/kodaly-egitimi/sitesinden> eriēilmiētir).

1.4.3. Dalcroze Yöntemi

20. Yüzyılda geliētirilen bu yaklaēım Emile Jacquez Dalcroze tarafından tasarlanmıē ve günümüzde birçok müzik eēitimcisi tarafından tercih edilen yaklaēımlardan biridir. Dalcroze algılama ve doēaçlama kabiliyetlerinin eēitilebileceēini savunmuētur. Müzikal algı ve becerilerinin geliētirilmesini n koēul olarak kabul eden Dalcroze, müzik eēitimine baēlamadan önce mziēi hissetmenin önemini vurgulamıētır.

Abraham'a göre Dalcroze alıēmalarının hedefleri arasında;

- Ses; dizi ve kadansları anlamak, bellek; müzik belleēini geliētirme.
- Bellek; Müzik belleēini geliētirme.
- Yeni Alıēmıēlıklar; beyin dizemli ögelerin desteēiyle bilgiyi iēler.

- Dizem; İşitme ve okuma ayrıca dizem oluşturma.
- Dikkat; Yetişmekte olan bireylerin konsantrasyon ve ayrıntılara ait becerilerini geliştirme (Aksan, Gün 2006; akt. Yazıcı, Dilek 2022: 29).

“Eurhythmics” olarak da adlandırılan bu yöntem, çalışmalarında hareket müziğinin temelini oluşturur ve mziğii ilgilendiren vurgu, nüans cümle, ritim vb. unsurlar temelini hareketten alır ve hareket kavramıyla çalıştırılabilir (Grgen 2006: 90).

Dalcroze metodu  daldan meydana gelir. Müzikle hareket, kulak eğitimi ve doğaçlama. Hareket, işitme ve doğaçlama içinde barındıran bu yöntem bireylerde fiziksel, duyuşsal ve içsel olmak üzere birçok zeka alını destekler. Çocuklar müzikle öğrenir, yaşar, işitir ve içinden geldiğii gibi hareket eder. Özgür bir alan içerisinde metoda uygun hedeflere bağlı kalarak öğrenimini gerçekleştirir. Dalcroze (1930)’a göre eēitim, öğrencinin sahip olmadığı yeteneklerden ziyade içinde taşıdığı yeteneklerin en üst seviyede faydalanmasını sağlamayı amaç eder ve bu sayede öğrencilerin yaratıcılık yn üzerinde durur, hareket ve düşünce özgürlüğünü geliştirir (zay 2022: 8).

Resim 3. Dalcroze Eurhythmics yöntemiyle işlenen ders rneğii

Kaynak:<https://muzik.party/2018/08/10/dalcroze-eurhythmics-yontemi-nedir/> sayfasından erişilmiştir).

1.4.4. Suzuki Metodu

Shinichi Suzuki (1898-1998) Japon keman sanatçısı ve aynı zamanda eğitimcidir. Shinichi Suzuki tarafından ortaya çıkan bu yaklaşım keman eğitimi için ortaya çıkmış ve daha sonra bazı enstrümanlar için de geliştirilerek günümüzde de yaygın olarak kullanılan bir yöntem haline gelmiştir.

Suzuki yönteminin ana prensipleri arasında;

- Müzik eğitimi birey doğduktan hemen sonra başlar.
- Anadilde müzik eğitimi önemlidir.
- Okul öncesi dönemde enstrüman çalmaya başlanmalıdır.
- Sürekli tekrar yapılması önemlidir.
- Aile evdeki öğreticidir. Derslere katılım sağlar ve dersler hakkında bilgi sahibi olur (Kasap 2005; akt. Büyükgönenç 2018: 9).

Suzuki yaklaşımında önemli etken olarak karşımıza çıkan aile-öğretmen-öğrenci ilişkisi, okul öncesi bireyler için vazgeçilmez olan bu üç unsuru bir araya getirmiştir. Evde başlayan eğitim okulla desteklenir ve tam birey olma yolunda büyük gelişmeler sağlar. Bu sebeple okul öncesi bireylerde erken yaşta çalgı ve müzik eğitiminin öneminden bahsetmek mümkün olacaktır. Suzuki yönteminin aynı zamanda anadilde eğitim fikriyatını benimsemesi, okul öncesi dönemde hem kültür hem de anadil eğitimi açısından da önemli olduğu söylenebilir.

1.4.5. Montessori Yaklaşımı

İtalya'nın ilk kadın tıp doktoru olan Maria Montessori, eğitim programını 2,5-6 yaş çocuklarda özgüven, yardımlaşma, konsantrasyon üzerine odaklamıştır (Oğuz, Akyol 2006: 244). Montessori yönteminde çocuğun bireyselliği önemlidir ve her çocuğun bedensel, duygusal özgürlüğe ulaşması için özgürlüğe ihtiyacı vardır (Koçyiğit, Kayılı 2008: 512). Montessori, çocukların yetişkinlerden, çok daha farklı yeteneklere sahip olduğunu ve çocukları yetişkinlerin küçüğü olarak görmenin yanlış olduğunu vurgular (Durakoğlu 2011: 134). Tüm bu ifadelerden yola çıkarak çocukları başlı başına bir birey olarak görmenin onlar açısından iyi bir tutum olacağı ve özgürlüklerine imkân sağlamanın önemli olduğu söylenebilir.

Montessori yönteminin amacı çocuğun bağımsız birey olmasını sağlamak ve gelişimini destekleyen, aradığında her şeyi bulabileceği bir ortamı hazırlamaktır (Mutlu vd, 2012: 115).

Resim 4. Montessori çanları ile birlikte yürütülen ders örneği

Kaynak:(<https://smallworldmontessorischool.wordpress.com/2013/08/01/montessori-bells/> sayfasından erişilmiştir).

1.5. Covid-19 Pandemi Sürecinin Sosyal ve Eğitim Alanlarına Etkileri

1.5.1. Pandemi Nedir?

Dünya oluşumundan bu yana birçok felakete şahit olmuştur. Doğa olayları, savaşlar ve salgın hastalıklar bu sebepler arasında gösterilir. Yakın zamanda ortaya çıkan bir hastalık dünya genelinde yayılım göstermiş, küresel anlamda birçok soruna yol açmıştır. 29-31 Aralık 2019'da ortaya çıkan CoV tipi beta-CoV grubundan yani "Coronavirus disease-19" (Covid-19) olarak tanımlanan virüs, 23 Ocak 2020'de Çin'in Wuhan şehrinin kilitlenmesine yani karantinaya alınmasına sebep olmuştur (Karcıoğlu 2020: 66). Pandemi kavramı bir hastalığın ülkelerde, kıtalarda hatta dünya üzerinde geniş alana yayılım göstermesidir (Sağlık Bakanlığı 2020). Bu bağli olarak 12 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilmiştir. Bu tarihlerde virüse ait aşı ve tedavi yöntemlerinin henüz keşfedilmemesi

dünya genelinde geniş yankı uyandırmış, korku ve paniğe sebep olmuştur. Hastalığın yayılım hızını kesmek ve kontrol altına almak için bir takım kısıtlamalar uygulanmıştır.

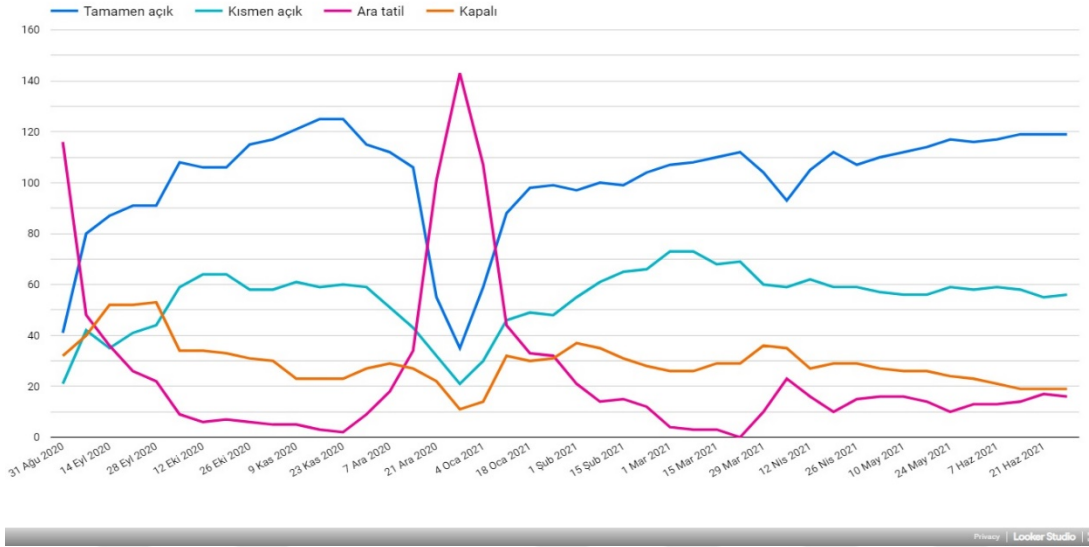
1.5.2. Pandemi Sürecinin Sosyal Yaşam Alanına Etkileri

Pandemi sürecinin sadece sağlık alanında etkilerinin olduğunu söylemek güçtür. “Eve Kapanma” adı altında hayata geçirilen kısıtlamaların virüsün yayılma hızını azalttığı belirtilse de bu durumun sosyal alanda olumsuz sonuçlar doğurduğu söylenebilir. Çünkü sağlık yönetiminde oluşan yetersizlikler sağlık boyutuyla birlikte sosyal alanda ortaya çıkan problemleri görünür kılar (Odabaş, Ertong 2010 akt; Yıldırım 2020: 1344). Tüm bu kısıtlamaların sosyal alana ek olarak ekonomik, tarımsal ve eğitim alanlarına da etkisinden bahsetmek mümkündür (Üstün, Özçiftçi 2020).

1.5.3. Pandemi Sürecinin Eğitim Alanına Etkileri

Pandemi süreci başlamadan önce yayımlanan Dünya Bankası Raporu’na (WBR) göre Dünya genelinde ilkokul ve ortaokul çağındaki yaklaşık 258 milyon çocuğun okula gidemediği ayrıca, okullardaki çocukların çoğu, eğitiminin kalitesi yüzünden az şey öğrendiği belirtilmiştir (Balcı 2020: 76). Bu ifadeden yola çıkarak çocuk nüfusunun önemli bir kısmının eğitim öğretimden yoksun ya da öğrenmelerin az olmasına ilave olarak pandemi sürecinin bu sayıyı daha da arttırdığı söylenebilir.

Pandemi sürecinin başlamasıyla birlikte sosyal mesafe kuralına uymak ve salgın yayılım hızını azaltmak amacıyla sırasıyla Çin, İtalya, İran, Pakistan, Afganistan, Vietnam, Irak, Kuzey İrlanda, İngiltere, Amerika, Almanya, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan yerel ya da ülke geneli kapanmalara giderek eğitim öğretime ara vermişlerdir (Unesco 2020a, akt; Eken vd. 2020: 116). UNESCO verilerine göre 31 Ağustos 2020’den itibaren 210 ülkede okulların Tamamen Açık/Kısmen Açık/Ara Tatil/ Kapalı olma durumları aşağıda ki tabloda gösterilmiştir (tedmem.org 2021).

Resim 5. Okulların Tamamen Açık, Kısım Açık, Ara Tatil, Kapalı Olduğunu Gösteren Görsel

Kaynak: <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu> sitesinden erişilmiştir.

Tüm bu ülkeler dâhilinde Türkiye’de görülen ilk vaka ile birlikte yüz yüze eğitime ara verilmiştir. (MEB 2020). Yüz yüze eğitime ara verilmesi aileleri, öğretmenleri ve öğrencileri endişeye düşürdüğü söylenebilir. Daha önce böyle bir salgına günümüz koşullarında rastlanmaması buna sebep olarak gösterilebilir. Öğrenme koşulları, verilen destek hizmetleri, öğrencilerin kişisel uygunlukları, programın etkinliği öğrencilerin ders memnuniyeti üzerinde önemli etken olarak tespit edildiği ve pandemi sürecinin öğretmenler üzerinde depresyon ve kaygı durumlarını arttırdığı belirtilmiştir (Çicek, Tanhan, Tanrıverdi 2020: 1099-1101). Pandemi sürecinin başlamasıyla birlikte yüz yüze eğitimin yerini alacak eğitim modelleri arayışı içine girilmiş, öğretmen ve öğrencilerin eğitim öğretimden uzak kalmamaları adına çalışmalar yapılmıştır.

Türkiye’de yüz yüze eğitime alternatif olarak kullanılacak olan uzaktan eğitim için bir takım çalışmalar başlamış, alt yapı ve teknolojik yenilenme süreci hız kazanmıştır. Teknolojik alt yapısını tamamlayan ülkelerin uzaktan eğitim sürecini daha iyi geçirdiği söylenebilir. Özellikle Çin gibi yüksek nüfuslu bir ülkenin

pandemi sürecinde uzaktan eğitim sürecini sağlıklı yürütebilmesi internet alt yapısını tamamladığını göstermektedir (Durak vd., 2020: 794).

Milli Eğitim Bakanlığı, etkin bir uzaktan eğitim süreci için dijital eğitim platformu olarak kullanılan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) alt yapısını güçlendirmiş ve Türkiye Radyo Televizyonu (TRT) ile işbirliği içine girilmiştir (Yaman 2021: 149). Eğitim de fırsat ve imkân eşitliğini korumak adına uzaktan eğitim sürecinde 15.352 EBA Destek Noktası kurmuş, 189 gezici EBA Destek Noktası oluşturmuş ve 25 GB kapasiteli GSM internet hizmeti olan 664.157 adet tablet bilgisayar dağıtımını gerçekleştirmiştir (yegitek.meb.gov.tr 2021). Eğitim öğretime tabi tüm öğrenci ve öğretmenlerin teknolojik materyaller açısından herhangi bir eksiğinin olmaması uzaktan eğitim sürecinin sağlıklı yürütülebilmesi için önemli olduğu söylenebilir. Pandeminin ortaya çıkmasıyla birlikte uzaktan eğitim ve pandemi sürecinde uzaktan eğitim gibi konularda yapılan çalışma sayısı artmış sürecin olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya konulması adına bilim insanları literatüre yeni çalışmalar kazandırmıştır.

İlgili alanyazın incelendiğinde Türkiye’de yürütülen uzaktan eğitim süreci ile ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. (Keskin, Kaya 2020; Çakın, Akyavuz 2020; Kavuk, Demirtaş 2020; Sakarya, Zahal 2020; Arslan, Şumuer 2020). Arslan ve Şumuer (2020), “Covid-19 Pandemi Döneminde Sanal Sınıflarda Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sınıf Yönetimi Sorunları” adlı çalışmada öğretmenler dış ortamdan kaynaklanan gürültü, dijital içerik ve internet bağlantı yetersizliği, etkileşim eksikliği gibi konularda kümелendiği ifade edilmiştir. Çakın ve Akyavuz (2020), “Covid-19 Süreci Ve Eğitime Yansıması; Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” adlı öğretmenlerin internete erişim sorunları, velilerle iletişim ve öğrencilerin öğrenmesiyle ilgili sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kavuk ve Demirtaş (2020), “Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Yaşadıkları Zorluklar” adlı araştırmada; büyük oranda öğrencilerin teknolojik yetersizlik, internet bağlantı sorunları ve öğrencilerin derse aktif olarak katılamamaları gibi teknik bulgulara ulaşmışlardır. Sakarya ve Zahal (2020), “Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Keman Eğitimine İlişkin Öğrenci Görüşleri” adlı çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin tümünün keman eğitimin yüz yüze yapılması gerektiği savunmuşlar ve uzaktan eğitim sürecinde bazı öğrencilerin alt yapı sorunları gibi

nedenlerle derslerde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Başaran vd. (2020) “(Covid-19) Pandemi Sürecinin Getirisi Olan Uzaktan Eğitimin Etkililiği Bir Çalışma” adlı araştırma Gaziantep ilinde bulunan 80 öğrenci, veli ve devlet okullarında görev yapan 80 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verilerine göre katılımcılar uzaktan eğitimin olumlu yönlerinin de olduğunu fakat etkileşimin az olması, öğrencilerin derse aktif katılmamaları, teknik sorunlar gibi nedenlerle derslerin yapılmasında problemler olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinin sağlıklı yürütülebilmesi için bu eğitim formatının iyi anlaşılması gerekmektedir.

Uzaktan eğitim planlı bir şekilde yürütülen, hiyerarşik, karmaşık, doğrusal olmayan ve iletişim teknolojileri ile desteklenen öğrenim sürecidir (Kırık 2014: 75). Yüz yüze eğitim sisteminde herhangi bir nedenden ötürü ortaya çıkan aksaklıkları ve bu eğitim sisteminde oluşan açıkları kapatmaya yönelik olan uzaktan eğitim, teknolojinin ilerlemesiyle gelişimini devam ettirdiği söylenebilir. Teknolojik yetersizliğin olduğu dönemlerde bile yürürlükte olan uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi 5 beş temel aşamaya ayrılır:

1. Mektupla eğitimden önceki dönem.
2. Mektupla eğitim dönemi. (Basılı materyaller kullanılıyor)
3. Radyo ve Televizyon yayıncılığı ile öğretim.
4. İki yönlü iletişimsel ses ve etkileşim dönemi
5. Uzaktan eğitimin doğumu. (Bilgisayar ve bilgisayar destekli bileşenlerin kullanımı) (Demiray, Şişman 2003; akt. Çoban 2013).

2 Haziran 1927 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı üst düzey yöneticileri bir araya gelerek gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerini incelemiş, Türkiye’deki eğitim sorunun mektupla öğretim yöntemiyle çözülebileceği konusunda hemfikir olmuşlardır (Arar 1999; akt. Kırık 83). 1927 yılında gerçekleştiren bu toplantının Türkiye’deki uzaktan eğitimin başlangıcı olduğu söylenebilir.

1.5.3.1. Pandemi Sürecinin Müzik Eğitimi Alanına Etkileri

Uzaktan müzik eğitiminin olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili tartışmaların halen devam ettiği söylenebilir. Hebert, uzaktan müzik eğitimi ile ilgili kaygıları “Diplomaların geçerliği, uzaktan eğitim ve bölüm içi etkileşimin sağlanması, maliyeti düşürmek için eğitim kalitesinden ödün verme, eğitimci ve öğrenci

davranışlarının ve hizmetlerinin kontrol edilmesi” olarak sınıflandırmıştır (Sarıkaya 2021: 93). Bununla birlikte uzaktan ve yüz yüze eğitim arasında farklılıkların olduğuna ya da herhangi bir farklılık olmadığıyla ilgili görüşlerde bulunmaktadır. Karahan (2016) çalışmasında, eş zamanlı uzaktan piyano dersi yapılan deney grubu öğrencileriyle, geleneksel piyano dersi yapılan kontrol grubu öğrencileri arasında piyano çalma performansı açısından anlamlı bir fark bulunmadığı ayrıca deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin piyano çalma performanslarının gelişim düzeyleri arasında da anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir (Karahan 2016). Bu sonuçlar, eş zamanlı uzaktan piyano derslerinin öğrencilerin piyano çalma performanslarını geleneksel piyano derslerine yakın bir seviyede geliştirdiğini göstermektedir. Olumlu ve olumsuz görüşler dâhilinde dünyada da birçok üniversite uzaktan müzik eğitimi yöntemiyle derslerini devam ettirmektedir. Boston Üniversitesi, (USA), caz ve popüler müzik düzenlemeleri, müzik tarihi ve müzik felsefesi alanlarında yüksek lisans uzaktan eğitimi yapmaktadır. Duquesne Üniversitesi, Hawai-Monao Üniveritesi, (USA) Newcastle Üniversitesi, Ottawa Üniversitesi (Kanada), Sheffield Üniversitesi (İngiltere) uzaktan eğitim yoluyla müzik dersi veren kurumlardan bazılarıdır (Sağır vd., 2014: 73).

Resim 6. Zoom üzerinden yapılan kompozisyon dersi örneği

Kaynak: (Kompozisyon, Teori ve Teknoloji | Programlar ve Dereceler | Müzik Fakültesi | Sanat Fakültesi | Florida Üniversitesi (ufl.edu) adresinden erişilmiştir).

Türkiye’de uzaktan müzik eğitimi ile ilgili yapılan ilk çalışma Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümleri için Ali Uçan ve Edip Günay tarafından hazırlanan “Mektupla Keman Öğretimi” metotlarıdır (Canbay, Nacakcı 2011: 136). Bununla birlikte savunulan diğer bir görüş ise 1970-1980 yılları arasında kayıt edildiği düşünülen “ İzahlı Türk Musiki Dersleri- Makamlar” Arif Sami Toker’e ait 45’lik plağın olduğu söylenmektedir (Yalçın 2020; akt. Orhan 2022: 25). İlerleyen süreçte Hikmet Şimşek tarafından televizyon müzik bölümü kurulmuş ve Muammer Sun TRT kanalında çocuklar için müzik eğitimi programları yapmıştır (Sağır vd, 2014: 72). Uzaktan müzik eğitimi ile ilgili geçmişten günümüze birçok çalışmanın yapıldığı söylenebilir fakat pandemi sürecinin bu etkileşimi daha da arttırdığı görülmektedir.

İlgili araştırmalar incelendiğinde pandemi sürecinde yürütülen uzaktan müzik eğitimi ile ilgili birçok araştırma bulunmaktadır. Aksoy, Güçlü ve Nayir (2020) “Özel Müzik Kurslarının Pandemi Sürecindeki Uzaktan Eğitim Durumları” araştırmasında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak faaliyet gösteren özel 105 müzik kurslarının uzaktan eğitimden ne derece faydalandıklarının belirlenmesini amaçlamışlardır. Buna göre müzik kurslarının pandemiyle birlikte uzaktan eğitime geçtiklerini ve bu kursların derslerini daha çok video konferans yöntemiyle gerçekleştirdikleri tespit etmişlerdir. Güneş (2022) “Pandemi Süreci Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Uzaktan Yürütülen Çalgı Eğitiminin İşlevselliği” adlı yüksek lisans tezi Ankara ilindeki özengen müzik eğitimi kurumlarında görev yapan 7 eğitmen, 7 öğrenci ve 6 veliden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre yüz yüze eğitimi tam olarak karşılamasa da uzaktan eğitim, derslerin devamlılığı için tercih edilebilir yöntem olduğu sonucu ortaya çıkmıştır fakat ders esnasında yaşanan teknik problemler sebebiyle de bazı sorunların oluştuğu tespit edilmiştir. Sarıkaya (2021) “Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Görüşleri” araştırmasında Atatürk Üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören 86 öğrencinin görüşlerine başvurmuştur. Araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin uzaktan eğitim modeliyle yürütülen derslere yönelik ilgileri, geleneksel eğitime oranla daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin çoğu uygulamalı derslerin yüz yüze yapılması gerektiğini, teorik derslerin yüz yüze verilebileceğini ve uzaktan eğitim sürecinde iletişim

sorunları yaşadıklarını, teknolojik araçlara erişimde yeterli imkân bulamadıklarını ifade etmişlerdir. Yılmaz (2021) “ Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Görüşleri” adlı yüksek lisans çalışması, branşı yaylı çalgı olan 15 öğretim elemanına görüşme formu uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlara göre öğretim elemanlarının yeni yöntem arama ve kullanma durumuna gittikleri, derslere tam anlamıyla hazırlandıkları belirtilmiştir fakat öğretim elemanlarının yaşadığı sorunlar arasında ses kalitesi, internet hız ve bağlantı sorunların olduğu da sonuçlar arasında bulunmaktadır. Öğrencilerin istek ve motivasyon durumlarında yüz yüze eğitime kıyasla aynı durumda olduğu ortaya çıkmıştır. Akıncı ve Bolat (2022) “Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Süreçlerine İlişkin Görüşleri” araştırmasında Türkiye’de farklı üniversitelerde müzik eğitimi alan 284 lisans öğrencilerinin görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonucuna göre pandemi sürecince katılımcıların %57.4’ünün yüz yüze eğitimi tercih ettikleri, %64,1’inin uzaktan eğitimin faydalı olduğu düşüncesine katılmadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Akçay ve Sürmeli (2022) “Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Öğretmenlerinin Covid-19 Pandemisi Sürecindeki Uzaktan Eğitim Hakkında Görüşleri” araştırmasında 2020-2021 Eğitim öğretim yılı 2. Dönem içerisinde Erzurum Raci Alkır Güzel Sanatlar Lisesi ve Elazığ Karakaya Güzel Sanat Lisesi Müzik Bölümlerinde görev yapan 11 müzik öğretmenin görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim modeline yönelik bir eğitim almadıkları ve öğrencilerde dâhil olmak üzere teknoloji internet kaynaklı sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Yaşanan sorunlar dâhilinde öğrencilerin motivasyonlarının düşük olduğu, kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine erişemedikleri ortaya çıkmıştır. Döğer (2022) “Okul Öncesi Adaylarının covid-19 Salgını Sürecinde Uzaktan Yürütülen Müzik Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri” adlı araştırmasında 2020-2021 Eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde, “Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi” dersini almakta olan 42 öğrencinin görüşleri incelemiştir. Araştırma sonucunda öğrenciler uzaktan eğitim sürecinde uygulamalı derslerin yerine getirilmemesi, etkileşimin sınır olması gibi olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Bilgiye ulaşım, zaman ve mekân kısıtlamasının olmaması öğrenciler tarafından olumlu karşılanmıştır. Eğitim sistemi yetersizliği ve internetle ilgili sorunların

öğrenciler üzerindeki motivasyonu olumsuz yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Afacan (2022) “Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitimle Gerçekleştirilen Keman Eğitimi Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşleri” araştırmasında 2020-2021 Eğitim öğretim yılı Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde öğrenim gören 16 keman öğrencisinin görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin keman eğitimi derslerini yüz yüze yapmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. İnal vd. (2021) “ Covid-19 Pandemi Döneminde Eba Platformunda Gerçekleştirilen Müzik Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmada devlet okullarında çalışan ve online ders yapan 15 müzik öğretmenin görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerinin çoğunun uzaktan eğitim konusunda deneyimi olmadığı, yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime göre daha çok tercih edilebilir olduğu ve genellikle video, ses dosyaları kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Saygı (2021) “Covid -19 Pandemi Uzaktan Eğitim Sürecinde Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Sorunlar” adlı çalışmada görev başında olan 40 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonunda görev yapılan öğrencilerin derslere olan katılımlarının yeterli olmadığı ve görsel sanatlar, müzik vb. gibi beceri gerektiren derslerin kazanımlarının kısmen verilebildiği tespit edilmiştir. Kırnık (2021) “Örgün Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Dair Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 8 i ortaokul, 7 si lise de görev yapan 15 müzik öğretmenin görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre internet alt yapı yetersizliği, öğrencilerin çoğunun müzik derslerini önemsememesi ve teknolojik yetersizlik gibi nedenlerle derslere katılımın az olduğu ya da derslerde sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşmıştır. Noyan (2022) “İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Tutumlarının Covid-19 Pandemi Sürecinde İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Sivas ilinde öğrenim gören toplam 557 öğrencinin görüşlerine başvurmuştur. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin pandemi döneminde müzik dersine olan tutumlarının olumlu olarak gerçekleşmediği ve kararsız bir tutum sergilediklerini göstermiştir. Çalışmaya katılan öğrenci gelirlerinin orta düzeyde olması sebebiyle öğrencilerin gerekli materyallere ulaşmasında sorunlar yaşandığı ortaya çıkmıştır. Bu süreç içerisinde öğrencilerin devam durumları incelendiğinde öğrencilerin derslere düzenli

olarak katılmadığı, ilerleyen süreçlerde müzik dersine katılımlarını bıraktıkları tespit edilmiştir.

Yılmaz vd. (2021) “Covid-19 ve Çevrimiçi Müzik Eğitimi: Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma” başlıklı araştırma Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 22 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adayların elde ettikleri derse yönelik kazanımların kuramsal nitelikte olduğu, en büyük eksikliğin çalgı çalmayı öğrenme konusunda sorunlar yaşandığı, bununla birlikte internet alt yapı eksikliği ve ders zamanının kısıtlı olması gibi olumsuz sonuçlara ulaşmışlardır. Töral (2021) “Covid-19 Pandemi Sürecinde 4-13 Yaş Grubu Öğrencilerine Yönelik Uzaktan Çalgı Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmasında daha önce uzaktan eğitim veren, vermeyen 42 müzik öğretmenin görüşlerine başvurmuştur. Araştırma sonuçlarına pandemi sürecinde öğretmenlerin yoğunlukla çevrimiçi ders yaptığı görülmüştür. Öğretmenler küçük yaştaki öğrencilerle ders yapılmasının zor olduğu görüşünü bildirmişlerdir. Dalgar ve Kaytez (2022) “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinliklerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmada öğretmen adaylarının görüşmelerine başvurulmuştur. Araştırma sonucuna göre öğretmen adaylarının derslerinin çoğunu pandemi döneminde alınması sebebiyle verimli geçmediğini, müzik etkinlikleri kapsamında çoğunluk şarkılar, ritim oyunları ve tekerlemeler gibi derslerin işlendiği, okul öncesi eğitimde kullanılan farklı müzik enstrümanlarının ve okul öncesi müzik eğitimi yöntemlerinin aktarılmadığı ya da yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Miksza vd. (2021) “The Well Being Of Music Educators During The Pandemic” adlı çalışmasında müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurmuş ve pandemi süresinde karşılaştığı sorunları incelemiştir. Buna göre katılımcıların pandemi döneminde diğer normlara oranla daha yüksek depresyon seviyeleri gösterdiği belirtilmiştir.

Adam ve Metjla, (2022) “Experiences In Distance Education And Practical use of ICT During The Covid-19 Epidemic of Slovenian Primary School Music Teachers With Different Professional Experiences” adlı çalışmasında Slovenya’da farklı deneyim sürelerine sahip müzik öğretmenlerinin görüşleri incelenmiştir.

Araştırma sonucunda daha az mesleki deneyime sahip öğretmenlerin eğitim teknolojilerini daha çok kullandıkları tespit edilmiştir.

Bylica ve Bauman, (2022) “Teaching in a Time of Crisis: Pedagogical Creativity in Music Education” adlı çalışmada kriz zamanlarda müzik eğitimi incelenmiştir. 6 müzik öğretmenlerinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışma sonucunda pandemi sürecindeki zorlukları yaratıcılığı arttırmak için bir fırsat olduğu görüşü ortaya çıkmıştır.

Ryu, (2022) “Comparing the Pre-service Teachers Music Classes Before and During the Covid-19 Pandemic” adlı çalışma öğretmen adaylarının görüşlerini incelemiştir. Buna göre müzik derslerinde pandemi öncesinde ansambl ve şarkı söyleme etkinlikleri yapılırken, pandemi sürecinde toplu yapılan etkinliklerin nadiren seçildiği ve şarkı söyleme dersinin yapılmasının zor bulunduğu ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM II

2. YÖNTEM, BULGULAR VE TARTIŞMA

2.1. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve veri analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1.1. Araştırmanın Modeli

Covid-19 pandemi sürecinin okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerine olan etkilerini incelemeye yönelik öğretmen görüşlerine başvuran bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden “Olgubilim” (Fenomenoloji) kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmış ve veriler içerik analizi tekniği ile incelenmiştir. Olgubilim (fenomenoloji) deseni olguların farkında olduğumuz fakat ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız durumlara odaklanır (Göçer 2014: 28). Creswell’e (2012) göre olgubilimsel bir araştırma, bir veya birden fazla çok olgunun çoklu veri toplama araçlarını kullanarak derinlemesine incelendiği bununla birlikte temaların ortaya konulduğu nitel yaklaşımı ifade eder (Creswell 2012; akt. Korumaz, Gölcek 2021). Tüm bu ifadelerden yola çıkarak araştırmanın olgubilim deseninde yapılması uygun görülmüş ve araştırmada katılımcıların “pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla sürdürülen müzik etkinlikleri” olgusuyla ortaya çıkan algılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

2.1.2. Görüşme Tekniği

Araştırmacı ve araştırmaya katılan kişi veya kişiler arasında geçen amaçlı, kontrollü sözel iletişim biçimine “görüşme” denir (Cohen, Manion 1994; akt. Türnüklü 2000). Bu bağlamda katılımcılara uygulanması gereken en uygun tekniğin yarı yapılandırılmış görüşme tekniği olduğu anlaşılmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği daha esnektir ve bu sebeple eğitimbilim araştırmalarına daha uygun bir teknik olarak ön plana çıkar. Bu teknikte araştırmacı görüşme öncesi soruları içeren bir görüşme formu hazırlar, görüşmenin akışına bağlı

olarak görüşme akışını etkiler ve soruları cevaplayan kişinin yanıtlarını ayrıntılandırmasını sağlayabilir (Türnüklü 2000: 547).

2.1.3. Çalışma Grubu

Bu araştırmada çalışma grubunu, pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla ders işleyen, Türkiye'nin farklı illerinde özel ve devlet okullarında görev yapan, ulaşılabilen, gönüllü katılım sağlamak isteyen 25 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken meslekte görev sürelerine dikkat edilmiş ve eşit oranda oluşturulmasına gayret edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin pandemi sürecinde müzik etkinliklerini uzaktan eğitim yöntemiyle gerçekleştirmiş olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu ölçütün belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken husus pandemi sürecinde ülke geneli çoğu anaokulu kısa bir uzaktan eğitim süreci geçirmiş ve derslerini yüz yüze eğitimle tamamlamıştır. İlkokullara bağlı anasınıfları derslerini uzaktan eğitim yöntemiyle devam ettirmiştir.

Katılımcı	Cinsiyet	Kıdem	Öğrenim Durumu
Ö1	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö2	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö3	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö4	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö5	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö6	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö7	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö8	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö9	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö10	Kadın	1-5 Yıl	Y. Lisans
Ö11	Erkek	6-10 Yıl	Lisans
Ö12	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö13	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö14	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö15	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö16	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö17	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö18	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö19	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö20	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö21	Kadın	11-15 Yıl	Lisans
Ö22	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö23	Kadın	11-15 Yıl	Lisans
Ö24	Kadın	11-15 Yıl	Y. Lisans
Ö25	Kadın	21 ve Üzeri	Lisans

2.1.4. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada, “Covid-19 Pandemi Süreci Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında İşlenen Müzik Etkinliklerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi” isimli görüşme formu taslağı hazırlanmış, kapsam geçerliliğini arttırmak adına önce uzman görüşleri alınmış daha sonra gerekli düzeltmelerin yapılmasıyla birlikte uygulama sürecine başlanmıştır. Bu görüşme formu ‘Ekler’ kısmında sunulmuştur.

2.1.5. Veri Toplama Süreci

Bu çalışmanın verileri 23 – 25 Ocak 2023 tarihleri arasında elde edilmiştir. Eş zamanlı online-çevrimiçi, telefon ve e-mail aracılığıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Tüm bu çalışmalar öğretmenlerin rızası dâhilinde yapılmış ve öğretmenlerin müsait olduğu durumlarda ve mesai saatleri dışında gerçekleştirilmiştir.

2.1.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırma için kullanılan kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Katılımcıların eğitim durumu, mezunu olduğu üniversite, görev yaptığı il, meslekteki görev süresi, cinsiyet gibi bilgilerini içermektedir. Görüşme formu içerisinde sunulan bu form ‘Ekler’ kısmında bulunmaktadır.

2.1.5.2. Verilerin Analizi

Öğretmen adaylarına uygulanan görüşme formu sonucunda elde edilen verilerden içerik analizi yapılmış, kod ve kategorilere göre ayrılmıştır. Araştırmanın geçerlilik ve güvenliğini sağlamak amacıyla uzman görüşü alınmış, kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Katılımcıların soruları içtenlikle yanıtlaması adına herhangi bir kurum ve kuruluşla paylaşılmayacağı bildirilmiştir. Görüşlerin yer aldığı bölümler doğrudan alıntı yöntemiyle yapılmıştır. Bu sayede araştırmacının etkisinin azaltılması amaçlanmıştır.

2.2. Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde yapılan analiz sonuçlarından elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Alt boyutlara yönelik sorulan sorularla birlikte yanıtları değerlendirilmiş ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

2.2.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

Katılımcıların cinsiyet, kıdem, öğrenim durumuna ait bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerine Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı	Cinsiyet	Kıdem	Ö.Durumu
Ö1	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö2	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö3	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö4	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö5	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö6	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö7	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö8	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö9	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö10	Kadın	1-5 Yıl	Y. Lisans
Ö11	Erkek	6-10 Yıl	Lisans
Ö12	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö13	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö14	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö15	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö16	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö17	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö18	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö19	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö20	Kadın	6-10 Yıl	Lisans
Ö21	Kadın	11-15 Yıl	Lisans
Ö22	Kadın	1-5 Yıl	Lisans
Ö23	Kadın	11-15 Yıl	Lisans
Ö24	Kadın	11-15 Yıl	Y. Lisans
Ö25	Kadın	21 ve Üzeri	Lisans
Toplam: 25			

Tablo 1’de görüldüğü üzere bu araştırmada katılımcıların %99 u kadın %1’i erkek öğretmenden oluşmaktadır. 25 Öğretmenden 11’i 1-5 yıl arasında, 10’u 6-10 yıl arasında, 3’ü 11-15 yıl arasında, 1 öğretmenin ise 21 yıl ve üzeri mesleki deneyimi sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılım gösteren

öğretmenlerden 2'sinin eğitim durumları incelendiğinde yüksek lisans mezunu olduğu ortaya çıkmıştır.

2.2.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Covid-19 Pandemi sürecinde okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerine yönelik görüşlerin incelenmesi kapsamında okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine ait bulgular analiz edilmiş ve tablolarda yorumlanmıştır.

2.2.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Üniversite eğitimi boyunca almış oldukları müzik eğitiminin yeterliğine ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?

Katılımcıların “Üniversite eğitimi boyunca almış olduğunuz müzik eğitimi yeterli buluyor musunuz? Hayır, ise sizce neden?” Sorusuna verdikleri cevapların frekans dağılımları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin “Üniversite eğitimi boyunca almış olduğunuz müzik eğitimi yeterli buluyor musunuz? Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekansı ve Yüzdelik Dağılımlarını Gösteren Tablo

Yeterlik Düzeyi	F	%
Evet, Yeterli Buluyorum	5	%20
Hayır, Yeterli Bulmuyorum	20	%80

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 5’i (%20) üniversitede almış oldukları müzik eğitimi yeterli buldukları, 20’sinin (%80) ise yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 2 incelendiğinde en fazla değeri alan hayır yanıtına yönelik öğretmen ifadeleri şu şekildedir.

“Hayır. 4 sene boyunca bir dönem aldık. Güzeldi ama sürdürülebilir değildi.”[Ö1]

“Hayır, yeterli bulmuyorum. Müzik eğitimi aldığımız öğretim görevlisinin branşı okul öncesi değildi. Daha çok temel müzik eğitimi verildi.[Ö2]

“Yeterli bir eğitim aldığımı söyleyemem. Okul öncesi eğitime uygun bir müzik aleti, yine bu alana yönelik şarkı öğretimi ve derslerin daha ağırlıkta olmasını isterdim. [Ö3]

“Hayır, çünkü aldığımız ders sayısı az olduğu için yeterli bir eğitim alamadığımızı ve az sayıda uygulama yaptığımızı düşünüyorum. Ayrıca bize üniversite eğitiminde pek fazla çocuklara uygulatabileceğimiz müzik etkinlikleri öğretilmedi. Ben göreve başladıktan sonra planlardan bakarak ve internet üzerinden araştırmalar yaparak kendimi geliştirdim.[Ö4].

“Üniversitede güzel bir müzik eğitimi aldığımı düşünüyordum ama göreve başladığımda bu eğitimin işlevsel olmadığını fark ettim. Teorik bir eğitim üzerineydi yapılan çalışmalar. Uygulamaya yönelik bir eğitim almayı tercih ederdim. Orff ve diğer müzik öğretim yöntemleri bize verilen ders içeriklerinde olsaydı, almış olduğumuz eğitimin yeterli olduğunu söyleyebilirdim.[Ö6]

Birinci alt problemlere yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde Tablo 1’e göre öğretmenlerin %80’nin üniversite eğitimi boyunca almış oldukları müzik eğitimini yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6 olarak adlandırılan 5 öğretmenin görüşlerine yer verilmiştir.

2.2.4. İkinci Alt Problemlere Yönelik Bulgular ve Yorumlar

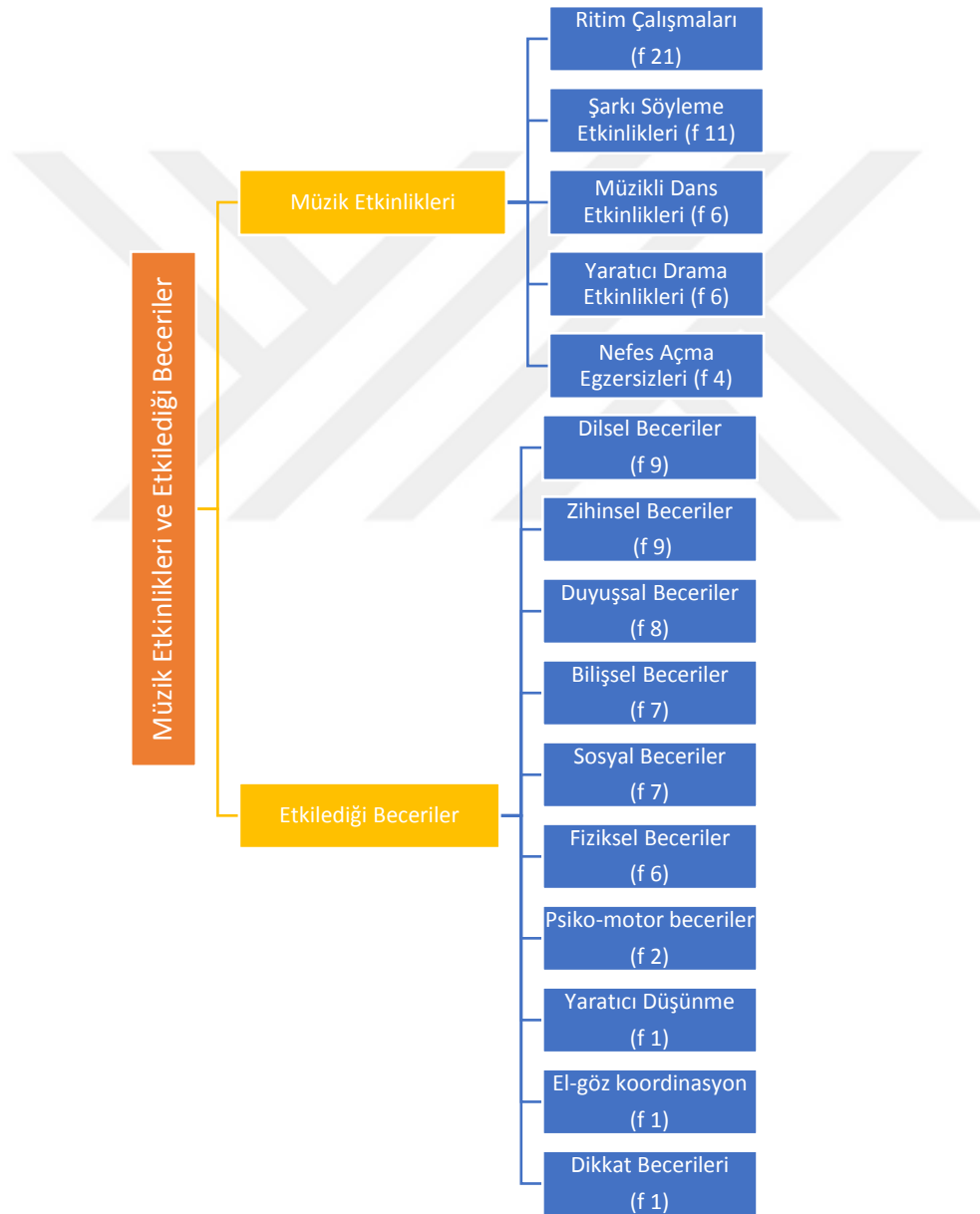
Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitiminde kullandıkları etkinlikler ve bu etkinliklerin geliştirmeyi hedefledikleri beceriler yönünden öğretmen görüşleri nasıldır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Bu bağlamda katılımcılara “Müzik eğitiminde hangi etkinliklere yer veriyorsunuz? Bu etkinlikler hangi becerilerin gelişmesine olanak sağlıyor? Sorusuna verdikleri cevaplara göre “Müzik etkinlikleri ve etkilediği beceriler” temasında iki farklı alt tema ortaya çıkmıştır.

Birinci alt tema olan “Müzik Etkinlikleri” ne ait 5 kod ortaya çıkmıştır. Bunlar; Nefes Açma Egzersizleri (ses egzersizleri), Oyun Dans Müzik (şarkılı

oyunlar, müzikli dans), Müzikli Drama (yaratıcı drama, yaratıcı dans), Şarkı Öğretimi (şarkı söyleme, müzik dinleme) kullanılan etkinlikler arasındadır.

İkinci alt tema olan “Etkilediği Beceriler” e ait 10 kod ortaya çıkmıştır. Bunlar; Dilsel Beceriler, Zihinsel Beceriler, Duyuşsal Becerileri, Sosyal Beceriler, Bilişsel Beceriler, Fiziksel Beceriler, Psiko-motor Beceriler, Yaratıcı Düşünme Becerileri, Dikkat Becerileri, El-Göz Koordinasyon Becerileri müzik etkinliklerinin geliştirdiği beceriler olarak ortaya çıkmıştır.

Şekil 1. Müziksel Etkinlikler ve Becerilere Etkileri Temasına ait Kodlar

Şekil 7 incelendiğine “Müzik Etkinlikleri” alt temasına ait en çok kullanılan etkinliğin “Ritim Çalışmaları” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Yaş grubum gereği daha çok ritim çalışmalarına yer veriyorum. Çocukların duyuşsal ve dikkat becerilerinin gelişimine olanak sağlıyor.”[Ö3]

Şekil 7 incelendiğine “Müzik Etkinlikleri” alt temasına ait en çok kullanılan ikinci etkinliğin “Şarkı Söyleme” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Şarkı söyleme, dans etme, yaratıcı drama, ritim çalışmaları gibi etkinliklere yer veriyorum. Bu etkinlikler bilişsel beceriler ve dil gelişimi gibi birçok becerinin gelişmesini sağlıyor.”[Ö2]

Şekil 7 incelendiğine “Müzik Etkinlikleri” alt temasına ait en çok kullanılan üçüncü etkinliğin “Müzikli Dans Etkinliği” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Orff, ritim çalışmaları, yaratıcı dans, şarkı söyleme ve nefes açma çalışmaları ders esnasında kullandığım etkinliklerden sadece birkaçı.”[16]

Şekil 7 incelendiğine “Müzik Etkinlikleri” alt temasına ait en çok kullanılan dördüncü etkinliğin “Yaratıcı Drama” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Nefes açma çalışmaları, ritim çalışmaları, şarkı öğretimi ve şarkı söyleme çalışmaları, yaratıcı dans ve drama çalışmaları yaptırıyorum. Bu etkinlikler müzik ve dans alanında yeteneği olan çocukları keşfetmemi sağlıyor.”[Ö4]

Şekil 7 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinin Etkilediği Beceriler” ikinci alt temasına ait en çok “Dilsel Beceri” alanına etki ettiği düşünülmektedir. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Müzik etkinlikleri çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklediğini düşünüyorum. Sosyal, duyuşsal ve dil gelişim alanı başta olmak bilişsel motor gelişimlerini de etkiliyor.”[17]

Şekil 7 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinin Etkilediği Beceriler” ikinci alt temasına ait ikinci olarak “Zihinsel Beceriler” alanına etki ettiği düşünülmektedir. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Ritim çalışmaları, şarkı öğretimi, sesi doğru kullanma gibi etkinliklerin çocuklarda özgüven, zihinsel beceri, algı ve dikkat becerilerinin gelişiminde etkili olduğunu düşünüyorum.”[20]

Şekil 7 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinin Etkilediği Beceriler” ikinci alt temasına ait üçüncü olarak “Duyuşsal Beceri” alanına etki ettiği düşünülmektedir. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Derslerde sürdürülen müzik etkinlikleri, dil gelişimlerini destekliyor ve kelime hazinelerini genişletiyor. Sosyal gelişimlerini destekliyor, özgüvenlerini artırıyor. Zihinsel ve duyuşsal gelişimlerini destekliyor, kendilerini ifade etme becerilerini artırıyor. Tam anlamıyla ifade etmek gerekirse müzik ve şarkılı etkinlikler okul öncesi dönem çocukları için etkili bir öğrenme aracı.”[Ö4]

Şekil 7 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinin Etkilediği Beceriler” ikinci alt temasına ait dördüncü olarak “Bilişsel Beceri” alanına etki ettiği düşünülmektedir. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Bireysel ve koro halinde şarkı söyleme etkinlikleri yapıyoruz. Tekerleme ve parmak oyunları zaten okul öncesinin olmazsa olmazları bu tür etkinlikler çocukların hem dil hem de bilişsel becerilerinin gelişimlerine katkı sağlamakta. Ayrıca ezber yeteneklerini kesinlikle geliştirmekte. Sosyal ve duygusal gelişimlerini, çocukların iyi oluşlarını desteklemekte.”[Ö11]

Şekil 7 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinin Etkilediği Beceriler” ikinci alt temasına ait beşinci olarak “Sosyal Beceri” alanına etki ettiği düşünülmektedir. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Ritim çalışmalarına yer veriyorum. Ritim çalışmaları çocukların sosyal yönden gelişimine, zihinsel olarak rahatlamalarına çok katkı sağladığını düşünüyorum.”[Ö7]

Şekil 7 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinin Etkilediği Beceriler” ikinci alt temasına ait altıncı olarak “Fiziksel Beceri” alanına etki ettiği düşünülmektedir. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Ritim çubukları başta olmak üzere diğer ritim materyalleri ile çalışmak küçük el kaslarının gelişimlerini desteklediğini düşünüyorum. Müzik etkinliklerinde çocukların yaşlarına uygun enstrüman seçimi yaparak fiziksel becerilerine katkıda bulunulması gerekiyor.” [19]

2.2.5. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan yöntemler hakkında öğretmenler görüşleri nasıldır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Bu bağlamda katılımcılara yöneltilen “Okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan yöntemleri derslerinizde uyguluyor musunuz? Hayır, ise sizce sebebi nedir? Sorusuna ait frekans dağılımları aşağıdaki Tablo 3’de belirtilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin “Okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanılan yöntemleri derslerinizde uyguluyor musunuz? Hayır, ise sizce sebebi nedir?” Sorusuna Verdikleri Cevapların Frekansı ve Yüzdelik Dağılımları

Kullanma Durumları	<i>f</i>	%
Evet	12	%48
Hayır	10	%40
Ara Sıra	3	%12

Tablo 3’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 12’si (%48) müzik etkinliklerinde müzik eğitim yöntemlerini kullandığı 10’u (%40) ise müzik eğitim yöntemlerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan 3 (%12) öğretmenin ara sıra bu yöntemlere verdikleri tespit edilmiştir. Tablo 3

incelendiğinde en fazla değeri alan evet yanıtına yönelik öğretmen ifadeleri şu şekildedir.

Katılımcılardan Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö10, Ö11, Ö15, Ö16, Ö20, Ö22, Ö24, Ö25 (f 12) okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanılan yöntemleri derslerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Evet, yanıtına yönelik örnek ifade şu şekildedir.

“Uyguluyorum. Müzik eğitiminde kullanılan yöntemleri enstrüman kullanımından, şarkı söyleme aşamalarına kadar eğitim planlarıma dahil ediyorum. Özellikle Orff yöntemi okul öncesi eğitim için ayrı bir öneme sahip.”[Ö15]

“Evet. Özellikler Orff-Schulwerk yöntemine yer veriyorum. Ayrıca çocuklarında çok keyif aldığını düşünüyorum.”[24]

Katılımcılardan Ö1, Ö4, Ö6, Ö12, Ö13, Ö14, Ö17, Ö18, Ö21, Ö23, (f 10) okul öncesi müzik etkinliklerinde kullan yöntemleri kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Hayır, yanıtına ilişkin örnek ifadeler şu şekildedir.

“Hayır kullanamıyorum. Çünkü müzik eğitiminde kullanılan yöntemler hakkında bilgi sahibi değilim. Üniversite eğitim sürecinde bununla ilgili bir bilgilendirme yapılmadı.”[Ö17]

“Müzik eğitiminde nasıl yöntemler kullandığı hakkında bir fikrim yok. O sebeple herhangi bir yöntem kullanmıyorum. Üniversite eğitimim nota bilgisi ve çocuk şarkıları öğrenme üzerine geçti.”[Ö21]

Üçüncü alt probleme yönelik Tablo 3 incelendiğinde katılımcılardan 12’ sinin müzik eğitiminde kullanılan yöntemler hakkında bilgi sahibi olduğu ve bu yöntemleri kullandığı, 10’ unun bu yöntemler hakkında pek bilgi sahibi olmadığı bilseler dahi kullanmadıkları, 3’ ünün de ara sıra kullandıkları ortaya çıkmıştır.

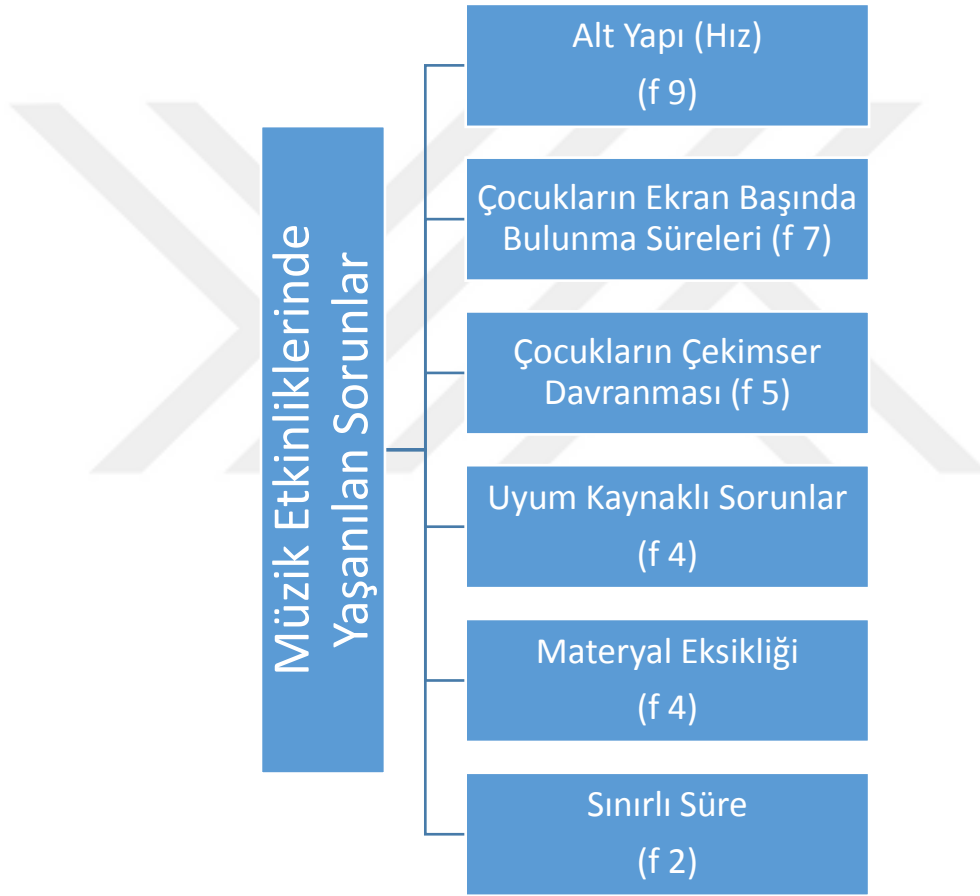
2.2.6. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliklerinde ortaya çıkan sorunlara yönelik öğretmen görüşleri nasıldır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Bu bağlamda katılımcılara yöneltilen “Uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliklerinde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna ait öncelikle Ö1, Ö8, Ö15,

Ö19, Ö20 (f 5) katılımcılarının uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliği yapmadığı Ö4, Ö18, Ö25 (f 3) katılımcılarının da uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliklerine yönelik sorunlar yaşamadığı ifade edilmiştir.

“Müzik Etkinliklerinde Yaşanılan Sorunlar” temasına ait 6 kod ortaya çıkmıştır. Bunlar; “Alt Yapı (Hız)” nedeniyle oluşan sorunlar, “Materyal Eksikliği” nedeniyle oluşan sorunlar, “Uyum” sorunları, “Çocukların Ekran Başında Bulunma Süreleri”, “Çocukların Çekimser Davranması” ve “Sınırlı Süre” gibi sorunlar ortaya çıktığı görülmüştür.

Şekil 2. Müzik Etkinliklerinde Yaşanılan Sorunlara Ait Kodlar

Şekil 2 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinde Ortaya Çıkan Sorunlar” temasına ait en çok yaşanan birinci sorun olarak “Alt Yapı (Hız)” sorunu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifadeler aşağıda belirtilmiştir.

“Eğitim süremiz 20 dakikaydı ve bana göre çok sınırlı bir süreydi. Diğer sorun internet bağlantısıydı. Ders esnasında hız problemleri sebebiyle anında dönüt düzeltme yapma zor oldu.”[Ö6]

“İnternet bağlantısında ciddi sorunlar yaşadık. Ekran karşısında müzik açıp heykel oyunu bile oynadığımız çok zaman oldu. Çocukların keyif alarak derse katıldığı etkinlikler müzik etkinlikleriydi.”[Ö9]

Şekil 8 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinde Ortaya Çıkan Sorunlar” temasına ait ikinci yaşanan sorun “Çocukların Ekran Başında Durma Süreleri” sorunu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifadeler aşağıda belirtilmiştir.

“Çocukların ekran başında durma süreleri azdı. Bu sebeple müzik etkinliklerini gerçekleştirmede sorunlar yaşadım.”[Ö10]

“Uzaktan eğitim sürecinde bağlantı problemleri, çocukların ekran dikkatlerini uzun süre tutamamaları etkinliklerin kalitesini düşürdü. Ancak şarkı öğretimi vb. etkinliklerde çok sıkıntı yaşanmadı.”[Ö11]

Şekil 8 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinde Ortaya Çıkan Sorunlar” temasına ait yaşanan üçüncü sorun “Çocukların Çekimser Davranması” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifadeler aşağıda belirtilmiştir.

“Çocuklar şarkı söylemekte çok çekingen davranıyorlardı. Sınıfta çekingen olmayan çocuk ekran karşısında ailenin yanında hiç söylemek istemiyordu. Ritim çalışmalarını yüz yüze çok başarılı yaparken uzaktan eğitimde ritme ayak uydurmakta zorlanıyorlardı.”[Ö7]

“Yaş grubunun küçük olması nedeniyle uzaktan eğitim sürecinde bir takım sorunlar yaşadım. Bilgisayar başında fazla oturmak istemeyen çocuklar ya da sistemsel ağ sıkıntıları, alt yapı sorunları gibi bazı problemler oldu. Fakat müzik etkinliği açısından bakacak olursak yanında aileden birinin olmasından çekinip ekranda gösterdiğim ritim çalışması ya da müzikle birlikte dans etmek gibi çalışmalara katılmak istemeyen öğrenciler vardı.”[Ö16]

Şekil 8 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinde Ortaya Çıkan Sorunlar” temasına ait yaşanan dördüncü sorun “Uyum sorunu” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifadeler aşağıda belirtilmiştir.

“Zoom üzerinden yapılan derslerde sınıf yönetiminde zorlandım, çocuklarda uyum problemi vardı. Konsantrasyon eksikliği, sınırlı hareket gibi bazı etkenler müzik etkinliklerinde öğrenci performansını düşürdü.”[Ö5]

“En çok ses koordinasyonu ve eş zamanlılık konusunda sorun yaşadım. O yüzden interaktif, beraber katılım sağlayabildiğimiz bir müzik etkinliği pek yapamadım diyebilirim. Daha çok dinleme vb. şekilde etkinlikleri gerçekleştirdim.”[Ö13]

Şekil 8 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinde Ortaya Çıkan Sorunlar” temasına ait yaşanan beşinci sorun “Materyal Eksikliği” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifadeler aşağıda belirtilmiştir.

“Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin evlerinde müzik aletlerinin olmaması etkinliklerde yaşadığım sorunların başında geliyor. Çocuklar birbirleriyle etkileşim içinde olmadığı içinde öğrenme güçleşiyordu.”[Ö2]

“Uzaktan eğitim sürecinde sosyo-ekonomik düzeyi yetersiz bir bölge görev yapmaktaydım. Uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinlikleri yapmakta bir hayli zorlandık.”[Ö15]

Şekil 8 incelendiğinde “Müzik Etkinliklerinde Ortaya Çıkan Sorunlar” temasına ait yaşanan altıncı sorun “Sınırlı Süre” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu koda örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Eğitim süremiz 20 dakikaydı ve bana göre çok sınırlı bir süreydi. Diğer sorun internet bağlantısıydı. Ders esnasında hız problemleri sebebiyle anında dönüt düzeltme yapma zor oldu. İnterneti ya da derse katılabileceği bir iletişim aracı olmayan öğrencilerim de vardı. Öğrencilerin abisi ya da ablasının da uzaktan eğitim ders saati ile çakışması derse katılım sağlasa bile öğrenci ile yaptığımız müzik etkinliklerinin şarkı söyle ile sınırlı kalması yaşadığım sorunlar arasındaydı.”[Ö6]

2.2.7. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Uzaktan eğitim sürecinin müzik etkinliklerine olan etkilerine dair öğretmen görüşleri nasıldır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Bu bağlamda “Müzik etkinlikleri, uygulanabilirlik açısından değerlendirildiğinde yüz yüze ve uzaktan eğitim süreci açısından bir farklılık oluştu mu? Varsa bu farklılıkları açıkla mısınız?” sorusuna katılımcılarının verdiği cevapların tümü “Evet farklılıklar oluştu” (f 25) olarak belirtilmiştir. Bu cevaplara ait örnek ifadeler aşağıda belirtilmiştir.

“Tabi oluştu. Uzaktan eğitim sürecinde en fazla müzik açıp şarkı öğretimi yapabildim. Yüz yüzeyle çeşitli etkinlikler yapabiliyoruz.”[Ö1]

“Kesinlikle oluştu. Yüz yüze eğitim daha verimliydi. Uzaktan eğitimde materyal konusu, bağlantı sorunları gibi vb. nedenler varken bu tür sorunlar kaçınılmaz oluyor. Yüz yüze eğitimde bu tür sorunlar en alt düzeyde oluyor.”[Ö2]

“Tabi ki oluştu. Yüz yüze eğitim yapılırken çocuklar birlikte şarkı söyleyerek ve dans ederek oyunlar oynarken uzaktan eğitim sürecinde bu mümkün olmadı.”[Ö3]

“Kısa süreli bir uzaktan eğitim süreci geçirdim fakat özellikle ritim çalışmaları yüz yüze eğitime göre hem materyal temini açısından hem de uygulanabilirlik açısından uzaktan eğitimde zor olur diye düşünüyorum.”[Ö4]

“Çok fazla farklar var. Özellikle ritim çalışmalarının online ortamda gözlemlenmesi benim için değerlendirme ve dönüt düzeltme açısından sorunlara neden oldu. Müzik etkinliklerimiz şarkı söylemekle sınırlı kaldı.”[Ö6]

“Yüz yüze eğitimde müzik etkinliklerini uygulamak çok daha kolayken uzaktan eğitimde zordu. Yaratıcı dans çalışmaları benim en çok kullandığım etkinlikler arasındadır ancak uzaktan eğitim sürecinde bireysel drama yapabiliyorduk. Ekran karşısında çekingen olan çocuklar dans etmek istemiyorlardı. Uzaktan eğitimde en çok şarkı ezberi ve tekrarı yapabildik.”[Ö7]

“Yüz yüze olduğumuzda çocuklar daha rahat ve özgüvenli tavırlar sergilerken uzaktan eğitimde tam tersiydi. Yüz yüze eğitimde daha özgür hareket edebilirken uzaktan eğitimde ortam kısıtlıydı. Çocukların dikkati uzaktan eğitimde daha çabuk dağılıyordu. Ritim çubukları, marakas gibi materyallerin herkesin evinde olmaması nedeniyle uzaktan eğitimde materyal sorunu yaşandı. Yüz yüze eğitimde bu tür sorunların daha az olduğunu söyleyebilirim.”[Ö24]

2.2.8. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Uzaktan eğitim sürecinde müzik kazanımları haricinde diğer kazanımların edinilmesinde müzik etkinliklerini kullanımlarına yönelik öğretmen görüşleri nasıldır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Bu bağlamda “Uzaktan eğitim sürecinde müzik kazanımları harici diğer kazanımların edinilmesinde müzik etkinliklerinden faydalandınız mı?” sorusuna ait frekans dağılımları aşağıda ki Tablo 4’te belirtilmiştir.

Tablo 4. Müzik Etkinliklerinden Yararlanma Durumlarına Yönelik Frekans ve Yüzdelik Dağılımlarını Gösteren Tablo

Müzik Etkinliklerinden Yararlanma Durumları	<i>f</i>	%
Hayır	5	%20
Evet	20	%80

Tablo 4’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 5’i (%20) uzaktan eğitim sürecinde müzik kazanımlar harici diğer kazanımların edinilmesinde müzik etkinliklerinden yararlanmadıkları, 20’sinin (%80) ise müzik etkinliklerinden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Tablo 2 incelendiğinde en fazla değeri alan evet yanıtına yönelik öğretmen ifadeleri şu şekildedir.

“Müzik hemen hemen her etkinliği olmazsa olmazıydı. Sanat etkinliği olsun, hikâye etkinliği olsun her etkinliğin önünde arkasında mutlaka müzik ile etkinliğimizi tamamladık. Ekran başında çocukların hareketli olması göz önüne alındığında müzik ve müzik etkinlikleri bizim olmazsa olmaz etkinliğimizdi.”[Ö9]

“Evet. Tabi ki, hem uzaktan hem yüz yüze eğitimde okul öncesi dönemde vermemiz gereken kazanımları müzik etkinlikleri aracılığıyla çocukların daha kolay öğrenebileceği şekilde şarkılarla, ritimlerle, tekerlemelerle, parmak oyunları ile veriyorum fakat kazanımları müzik eşliğinde verdiğimizde kalıcılığın daha yüksek

olduğunu düşünüyorum. Ses hissettirme çalışmaları, sayılar, şekiller renkler vb. pek çok kavram için mutlaka müzik etkinliklerini kullandım. Bu açıdan müzik etkinlikleri okul öncesi eğitim için ayrılmaz bir parçadır diyebilirim.”[Ö11]

“Kesinlikle faydalandım. Matematik eğitimi, Türkçe dil etkinlikleri, oyun etkinlikleri gibi birçok etkinlikte müzik ve müzik etkinliklerinden yararlanıyorum. Matematikte sayılar, şekiller vb. birçok kazanım için müzik etkinliğinden yararlanıyoruz. Okul öncesi eğitimde etkinlikler çocukların beş duyusuna hitap etmek zorunda. Bu yüzden müzik etkinlikleri okul öncesi kazanımlarının, etkinliklerinin vazgeçilmezlerinden biri.”[Ö24]

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Covid19 pandemi sürecinde okul öncesi eğitim kurumlarında sürdürülen müzik etkinliklerine yönelik öğretmen görüşlerini, müzik etkinliklerinin okul öncesi eğitimdeki yerini ve pandemi sürecinde müzik etkinliklerinden ne gibi faydalandığını incelemeyi amaçlayan bu araştırmada ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin %80'nin üniversite eğitimi boyunca almış oldukları müzik eğitimi yeterli bulmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu sonuca bakıldığında okul öncesi öğretmenlerinin almış oldukları müzik eğitiminin yetersiz olduğu ve mesleğe yeni başladıkları dönemde bilgi ve birikimlerinin eksik kaldığı söylenebilir. Literatür incelendiğinde (Başer 2004; Şen 2010; Çuhadar 2017) okul öncesi dönemde müzik ve müzik eğitiminin önemli birçok araştırmada tespit edilmiştir. Bu duruma göre üniversitelerde okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik müzik eğitiminin okul öncesi dönem ve müzik eğitimi alanlarında uzman kimseler tarafından verilmesinin önemli olduğu söylenebilir. Uçan (1993) Türkiye’de eğitim alanında yaşanan sorunların okul öncesi dönemden itibaren başladığını belirtmiş, okul öncesi eğitimi veren kurumların beklentilerden daha az verimlilik gösterdiğine değinmiştir (Barbaros, Akbulut 2021: 71). Ortaya çıkan bu güncel araştırma okul öncesi müzik eğitiminde üniversitelerin yeterli ve etkin bir müzik eğitimi için halen istenilen durumda olmadığını gözlemlenmiştir. Ayrıca Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) müfredat programı incelendiğinde okul öncesi öğretmen adaylarına “Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi” dersinin sadece bir dönem ve IV. Yarıyılta verildiği tespit edilmiştir (yok.gov.tr).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin müzik eğitiminde kullandıkları etkinlikler ve bu etkinliklerin geliştirmeyi hedeflediği beceriler incelendiğinde; “Müzik Etkinlikleri” ne ait 5 kod ortaya çıkmıştır. Bunlar; Nefes Açma Egzersizleri (ses egzersizleri), Oyun Dans Müzik (şarkılı oyunlar, müzikli dans), Müzikli Drama (yaratıcı drama, yaratıcı dans), Şarkı Öğretimi (şarkı söyleme, müzik dinleme) kullanılan etkinlikler arasındadır. Müzik etkinliklerinin geliştirmeyi hedeflediği yani “Etkilediği Beceriler” e ait 10 kod ortaya çıkmıştır. Bunlar; Dilsel Beceriler, Zihinsel

Beceriler, Duyuşsal Becerileri, Sosyal Beceriler, Bilişsel Beceriler, Fiziksel Beceriler, Psiko-motor Beceriler, Yaratıcı Düşünme Becerileri, Dikkat Becerileri, El-Göz Koordinasyon Becerileri müzik etkinliklerinin geliştirdiği beceriler olarak ortaya çıkmıştır. Çocukların gelişim alanlarına ve gelişim becerilerine etki etmenin yolu müzik etkinliklerinin doğru ve istenilen biçimde gerçekleştirilmesi için okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi alanında yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerektiği söylenebilir (Kabataş 2017: 200). Bununla birlikte MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı incelendiğinde dil gelişim, motor ve öz bakım beceri alanları olmak üzere birçok kazanımın yer aldığı görülmüştür fakat müzikal becerileri geliştirmeye yönelik yeterli sayıda kazanımların bulunmadığı ortaya çıkmıştır (Kandır, Türkoğlu 2015: 348).

Araştırmanın üçüncü alt problemine yönelik bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 12'si (%48) müzik etkinliklerinde müzik eğitim yöntemlerini kullandığı 10'u (%40) ise müzik eğitim yöntemlerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan 3 (%12) öğretmenin ara sıra bu yöntemlere verdikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %80'nin üniversite eğitimi boyunca aldıkları müzik eğitimini yetersiz olduğu görüşünden çıkan sonuçla, uyguladıkları yöntemleri dış kaynaklardan edinilen bilgiler sayesinde etkinliklerini yerine getirdikleri, bu doğrultuda etkinliklerin verimli geçmeyeceği söylenebilir. Araştırmada elde edilen bulgular neticesinde öğretmenlerin kullanmış olduğu yöntemler hakkında ağırlıklı olarak "Orff-Schulwerk" yöntemini kullandıkları tespit edilmiş ve öğretmenlerin "Evet kullanıyorum" ifadesinin yanı sıra diğer müzik eğitim yöntemlerini ifadelerine eklememişlerdir. Müzik eğitim yöntemlerinin çocukların müziğe olan ilgisinin, istek ve yeteneklerinin ortaya çıkarılmasında önemli olduğu söylenebilir. Bu yöntemlerin doğru zamanda doğru bir çalışma ortamında uygulandığında çocukların gelişiminde önemli etkiler bırakacaktır (Polat 2018: 11).

Araştırmanın dördüncü alt problemleri incelendiğinde "Müzik Etkinliklerinde Yaşanılan Sorunlar" temasına ait 6 kod ortaya çıkmıştır. Bunlar; "Alt Yapı (Hız)" nedeniyle oluşan sorunlar, "Materyal Eksikliği" nedeniyle oluşan sorunlar, "Uyum" sorunları, "Çocukların Ekran Başında Bulunma Süreleri", "Çocukların Çekimser Davranması" ve "Sınırlı Süre" gibi sorunlar ortaya çıktığı görülmüştür. Öğretmenler

hız problemi sebebiyle senkronizasyon sorunu yaşamıştır. Öğretmenler “Alt yapı (Hız)” problemi sebebiyle müzik etkinliklerinde sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ses ve görüntü, internet alt yapı ya da hız problemler ders içinde olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Etkinliklerin doğru ve verimli geçmesi açısından internet, hız ve gecikme sorunlarının ortadan kalması gerektiği söylenebilir. Kavuk ve Demirtaş (2020) yapmış oldukları araştırmada bazı bölgelerde derslerin işlenmesi konusunda sorunlar olduğu ve bu sorunların nedenlerinin başında internet alt yapı, hız problemleri olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin “Çocukların Ekran Başında Durma Süreleri” nedeniyle sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Küçük yaşta bireylerin ekran başında fazla durmaları derse olan dikkatlerinin dağılmasına sebep olduğu söylenebilir ayrıca hazırbulunuş düzeylerinde de düşüş gözlemlenebilir. Literatür incelendiğinde Yıldız, vd. (2022) yapmış oldukları çalışmada 1 saatten fazla ekran başında oldukları ve erkeklerin kızlara oranla daha fazla vakit geçirdikleri tespit edilmiştir. Günlük hayatta bu kadar fazla ekran başında olan çocukların uzaktan eğitim süreci içerisinde hazırbulunuşluk düzeylerinde düşme beklenebilir.

Öğretmenlerin yaşadığı bir diğer sorun ise “Çocukların Çekimser Davranması” olduğu ortaya çıkmıştır. İfadelerden yola çıkarak çocukların okul ortamında daha rahat olduğu, ekran başında görünme kaygısı yaşadıkları ve aile bireyleri önünde etkinliklere katılım gösterememe gibi nedenler dersin niteliğini düşürdüğü söylenebilir. Etkinliklere kendini vererek katılım göstermeyen çocukların dersin kazanımını sağlıklı bir şekilde almasının güç olabileceği söylenebilir.

Öğretmenlerin “Materyal Eksikleri” sebebiyle müzik etkinliklerinde sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Yüz yüze eğitim sürecinde yapılan etkinliklerde, kullanılan materyal çeşitlerinin fazla olması etkinliklerin verimli açısından olumlu sonuçlar ortaya çıkaracağı söylenebilir. Okul öncesi eğitim sürecinde öğretmenin müzik eğitiminde kullanılacak olan materyalin kazanımlara uygun bir şekilde seçilmesi gerekmektedir (Temiz 2006: 197-198).

Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik “Müzik etkinlikleri, uygulanabilirlik açısından değerlendirildiğinde yüz yüze ve uzaktan eğitim süreci açısından bir farklılık oluştu mu? Varsa bu farklılıkları açıklayınız?” sorusuna

katılımcıların hepsi evet cevabını vermiştir. Öğretmenlerin yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime tercih ettiklerini söylemek mümkündür. Gelen cevaplar uzaktan eğitim sürecinde ortaya çıkan sorunların ders sürecini olumsuz etkilediği yönündedir.

Literatür incelendiğinde (Altın, Gündoğdu 2021; Yılmaz vd. 2021; Döğer 2022; Yaralı, Kunduracı 2022; Özger 2022) uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin almış oldukları müzik eğitiminin kuramsal ağırlıkta olduğu, okul öncesi bireylerle birlikte bir uygulamanın yapılamaması öğretmenlerin gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin belirtmiş oldukları sorunlar arasında araç gereç, alt yapı eksikliği, çocuklarda motivasyon eksikliği, dikkat dağınıklığı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca çocukların uzaktan eğitim sürecini tercih etmedikleri ve müzikli oyunlar etkinliklerine daha çok er verilmesini istedikleri ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik “Uzaktan eğitim sürecinde müzik kazanımları harici diğer kazanımların edinilmesinde müzik etkinliklerinden faydalandınız mı?” sorusuna öğretmenlerin %80’nin müzik etkinliklerinden faydalandıklarına yönelik görüş bildirmişlerdir. Müzik ve müzik etkinliklerinin okul öncesi eğitim açısından önemli olduğu söylenebilir. Çünkü müziksel etkinliklerde başarı gösteren çocuklar öğretmen ve arkadaşlarının takdirini kazanır, bu sebeple kendine olan güveni ve yeteneklerini gösterme cesareti artar (Başer 2004: 7) ve okul öncesi müzik eğitimi, yaratıcılık ve düşünme becerisini geliştirme konularında etkilidir (Şen 2010: 339). Aylaz, (2018) yapmış olduğu araştırma da okul öncesi eğitimde dilsel, duyuşsal, bilişsel, sosyal ve psikomotor becerilerin kazandırılmasının temel hedefler arasında olduğunu belirtmiş ve bu beceri alanlarının geliştirilmesinde müzik etkinliklerinin önemini eğitimcilerin görüşleri doğrultusunda müziğin ve müzik etkinliklerinin önemini belirtmiştir.

Öneriler

Bu çalışmada “Covid-19 Pandemi Sürecinde Okul öncesi Eğitim Kurumlarında İşlenen Müzik Etkinliklerinin İncelenmesi” ne yönelik öğretmen görüşleri incelenmiştir. Bu süreç içerisinde okul öncesi yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim derslerinin niteliğinin artırılması ve okul öncesi öğretmenlerin yaşadığı sorunların çözüme kavuşması için;

- Üniversitelerde verilen okul öncesi müzik eğitim derslerinin niteliğinin arttırılması adına lisans eğitimi sürecinde sadece bir dönem olan “Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi” ders sayısının arttırılması için çalışmalar yapılabilir.
- Üniversitelerde verilen okul öncesi müzik eğitim derslerinin niteliğinin arttırılması adına lisans eğitimi sürecinde “Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi” dersini veren ilgili öğretim elemanın hem müzik eğitimi hem de okul öncesi müzik eğitimi alanında uzman olması gerektiği söylenebilir. Bu alanda çalışmalar yapılabilir.
- Okul öncesi dönem ve okul öncesi eğitim bireyler için önem arz etmektedir. Bu alanda eğitim alan öğretmen adaylarının fazlaca uygulama yapması mesleki gelişim açısından önemlidir. Bu sebeple adayların daha çok uygulama yapması için imkân sağlanılabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin yetenek sınavlarıyla bölümlerine giriş yapmaması müzik eğitime ilişkin aksaklıklara sebebiyet verilebilir. Bu sebeple “Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi” dersi için kendilerine yatkın olan okul çalgıları seçimi yaptırılabilir ve bu alanda eğitim görmesi sağlanabilir.
- Okul öncesi öğretmenleri ve müzik öğretmenleri fikirlerin paylaşıldığı ortak çalışmalar yapılabilir.
- Üniversitelerde okul öncesi müzik eğitimi bölümleri açılabilir.
- Okul öncesi bireylerde beceri ve gelişim alanlarına yönelik kazanımların gözden geçirilmesi, müzik ve müzik etkinliklerinin bu gelişim alanlara yönelik etkilerinin arttırılması adına alanda uzman akademisyenler tarafından araştırma ve çalışmalar yapılabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin müzik ve müzik eğitimi ile ilgili eksiklerinin giderilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı’nın yüz yüze ve uygulamalı olarak hizmet içi eğitim faaliyetlerinin arttırılması adına çalışmalar yapılabilir.
- Okul öncesi bilgi, deneyim ve birikimlerinin paylaştığı, Milli Eğitim Bakanlığı’nın öncülük ettiği uygulama, çalışma vb. etkinlikler yapılabilir.

- Okul öncesi eğitimde öğrenim gören çocukların velileri için eğitimler sağlanabilir.
- Uzaktan eğitim sürecinde oluşan sorunlara yönelik ülkemizde hız problemlerinin giderilmesi hususunda alt yapı çalışmalarına ağırlık verilebilir.
- Uzaktan eğitim sürecinde Eğitim Bilişim Ağı'nda (EBA) yaşanan sistemsel arızaların giderilmesi, yoğunluğun azaltılması adına sunucu düzenleme ve geliştirme çalışmalarının arttırılması yapılabilir.
- Bu çalışmada; kıdem süresi yüksek olan öğretmenlerin uzaktan eğitim süreci başlangıcında teknoloji kullanımında zorlandıkları tespit edilmiştir. Buna göre Türkiye genelinde görev yapan tüm öğretmenlere uzaktan eğitim sürecine yönelik yüz yüze ve uygulamalı eğitimler verilebilir.

KAYNAKÇA

- Aktan Osman ve Akkutay Ülker (2014). “OECD Ülkelerinde Ve Türkiye’de Okulöncesi Eğitim”. *Asya Öğretim Dergisi*, 2 (1) , 64-79.
- Altın Fatma ve Gündoğdu Kerim (2021). “Okul Öncesi Eğitimde Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi: Sorunlar ve Öneriler”. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 577-592.
- Angı, Çiğdem Eda (2022). Orff Yaklaşımı. *Müzik Eğitiminde Öğretim Yaklaşım ve Yöntemleri*, 17.
- Apaydın, Özkan (2019). *Türkiye’de Müzik Eğitimi ve Öğretimi*. Bursa: Ekin Yayınevi
- Arslan Yaser ve Şumuer Evren (2020). “Covid-19 Döneminde Sanal Sınıflarda Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sınıf Yönetimi Sorunları”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 201-230.
- Arsu, Ani (2020). *Andante Dergisi Sayı: 164*, 2020
- Aslanargün Engin Ve Tapan Filiz (2011). “Okul Eğitim Öncesi ve Çocuklar Üzerindeki Etkileri”. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 219-238.
- Atılgan, Günseli (2001). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ve Etmeyen İlköğretim 1. Kademe 1. Devre Öğrencilerinin Sosyal Beceri Özelliklerinin Karşılaştırılması*. Selçuk Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Aylaz, B. (2018). *Okulöncesi Dönemdeki Çocuklarda Müzik Eğitimi*, Doktora Tezi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Balcı, Ali (2020). “Covid- 19 Özelinde Salgınların Eğitime Etkileri”. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3 (3) , 75-85

- Barboros Ece ve Akbulut Efe (2021). “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi”. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 65-74.
- Başer, Fatma (2015). “Müziğin Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı” *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (8) , 0-0.
- Biber Öz, Nesrin (2001). “İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi”, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 2001.
- Bingöl, Fatih (2006). *Müzik ve Dil Arasındaki Benzerlikler Ekseninde Müzik Eğitimi*.
- Bölükbaşı, Zerrin (2002). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden ve Etmeyen Çocukların Gelişim Özelliklerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. İnönü Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi: Malatya
- Büyükgönenç Polat, Bahar (2018). “Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Önemi Ve Eğitim Yöntemleri.” *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4 (7) , 52-64.
- Çiçek İlhan, Tanhan Ahmet ve Tanrıverdi Selami (2020). “Covid-19 ve Eğitim, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim”, *Milli Eğitim Dergisi*, 1091-1104.
- Çoban, Serhat (2013). Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eğitimin Gelişimi. *İstanbul: XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildiri Kitabı*.
- Çuhadar, Celil Hakan (2016). “Müzik ve Müzik Eğitimi.” *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (1) , 217-230
- Demir, Ekrem (2014). “Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış”. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39).
- Döğler, Didem (2022). “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Covid 19 Salgını Sürecinde Uzaktan Yürütülen Müzik Eğitimi Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri.” *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(82), 860-874.
- Durak Gürhan, Çankaya Serkan ve İzmirli Serkan (2020). “Covid-19 Pandemi Döneminde Türkiye’deki Üniversitelerin Uzaktan Eğitim Sistemlerinin

- İncelenmesi”. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Durakoğlu, Abdullah (2011). “Maria Montessori’ye Göre Okul Öncesi Çocukluk Döneminin Özellikleri.” *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* , (16) , 133-145.
- Eken Özcan, Tosun Nilgün ve Tuzcu Eken Derya (2020). “Covid-19 Salgını İle Acil ve Zorunlu Uzaktan Eğitime Geçiş: Genel Bir Değerlendirme”. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (1) 113-128
- Ekici, Tülay (2010). “Okulöncesi ve İlköğretim Döneminde Çocuklara Yönelik Ses Eğitimi.” *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (1), 159-182.
- Göçer, Ali (2014). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dil Kültür İlişkisi Üzerine Görüşleri: Fenomenolojik Bir Araştırma”. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (2) , 25-38.
- Gülay Hülya ve Öznacar Mehmet Duran (2010). *Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Çevre Eğitimi Etkinlikleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kabataş, Mustafa (2017). “Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi.” *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi* , (11) , 192-202.
- Kalyoncu, Nesrin (2006). “Türkiye’de Orff-Schulwerk Uygulamaları Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği.” *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 89-104.
- Kandır Adalet ve Türkoğlu Didem (2015). “MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı’nın Müzikal Becerilerin Gelişimi Yönünden Değerlendirilmesi.” *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3. Ulusal Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Kongresi (Uluslararası Katılımlı) (Kongre Kitabı)
- Karakaş, Mehmet (2020). “Covid-19 Salgınının Çok Boyutlu Sosyolojisi Ve Yeni Normal Meselesi.” *İstanbul University Journal Of Sociology*, 40(1), 541-573.
- Karcıoğlu, Özgür (2020). “Coronavirüs Nedir ve Kendimizi Nasıl Koruyabiliriz?” *Anka Tıp Dergisi*, 2 (1), 66-71.

- Kavcar, Cahit (1981). Yazı Devrimi—Dil Ve Eğitime Getirdiği Kolaylıklar.
- Kavuk Elif ve Demirtaş Hasan (2021). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Yaşadığı Zorluklar, *E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi*, 1(1), 55-73.
- Kırmızıgül, Hafize Gamze (2020). “Covid-19 Salgını ve Beraberinde Getirdiği Eğitim Süreci”. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Covid-19 Özel Sayısı 2, 283-289.
- Koçyiğit Sezai ve Kayılı Gökhan (2008). “Montessori Eğitimi Alan ve Almayan Anaokulu Öğrencilerinin Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması” *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , (20) , 511-516.
- Kol, Suat (2013). “Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi”. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (21) , 1-21.
- Kök Mehmet, Tuğluk M. Nur ve Bay Erdal (2010). “Okul Öncesi Eğitimin Öğrencilerin Gelişim Özellikleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi”. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (11) , 294-303.
- Meriç, Erdal. (2015). Ritim Araçları.
- Mete, Meral (2022). *Kodaly Müzik Eğitim Yaklaşımına Genel Bir Bakış. Müzik Eğitiminde Öğretim Yaklaşım ve Yöntemleri* (Pp.53-68), Konya: Eğitim Kitabevi.
- Mutlu Burcu, Ergişi Arzu, Bütün Ayhan ve Aynur Aral Neriman (2012). “Okul Öncesi Dönemde Montessori Eğitimi.” *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1 (3), 113-128.
- Özcan, Demirel (2006). *Öğrenme Sanatı*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Özeke, Sezen (2007). “Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodály Yöntemi Uygulamaları”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1) , 111-119.
- Özen, Nuray (2004). “Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri.” *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (2)

- Özmenteş, Sebahat (2005). “Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi” *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 33(168) 89-98
- Öztürk, Erhan (2020). Müzik Eğitiminin Okul Öncesi Çocuklarının Sosyal Değerler Ve Sosyal Becerilerine Etkisi. Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, İstanbul
- Polat Büyükgönenç, Bahar (2018). “Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Önemi ve Eğitim Yöntemleri.” *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 52-64.
- Sachs, Curt (1965). (Çeviren Usmanbaş, İ.) *Kısa Dünya Müzik Tarihi*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları
- Sağır Turan, Eden Arda ve Şalliel Orhan (2014). “Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim ve Orkestra Uygulamaları.” *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4 (9), 69-79.
- Say, Ahmet (2005). Müzik Tarihi. Işık Yayınları
- Say, Ahmet (2019). Müzik Tarihi. Işık Yayınevi
- Senemoğlu, Nuray (2012). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan Uygulamaya*. (21. Baskı). 3-5. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sığırtmaç, Ayperi (2002). “Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi.” *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (9)
- Sökezoğlu, Duygu (2010). “Ritim, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7-11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği).” *Afyon Kocatepe University Journal Of Social Sciences*, 12(2).
- Şahin, Mustafa (2008). “Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi.” *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 7(16), 259-272.
- Şen, Yavuz (2010). “Okulöncesi Dönemde, Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi.” *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1) , 337-343.
- Şendurur Yılmaz ve Akgül Barış Dolunay (2002). “Müzik Eğitimi ve Çocuklardaki bilişsel başarı” *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1) 165-174

- Tekin Gürgen, Elif (2006). “Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem Ve Yaklaşımlar”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93.
- Temiz, Ebru (2006). Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimi; Yaşanan Problemler Ve Çözüm Önerileri. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 26, 28.
- Temiz, Gülay (2002). *Okulöncesi Eğitimin Çocuğun Dil Gelişimine Olan Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Tokinan Özevin Banu ve Bilen Şermin (2007). “Okulöncesi Eğitimi ve Yaratıcı Dans.” *Ege Eğitim Dergisi*, 8 (2), 69-85.
- Türnüklü, Abbas (2000). “Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme.” *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24 (24) , 543-559.
- Uçan, Ali (2005), *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*, (3.Basım), Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları
- Ummanel Azize ve Dilek Aytaç (2016). *Gelişim ve Öğrenme*. Öğretim İlke ve Yöntemleri İçinde, 35-52.
- Üstün Çağatay ve Özçiftçi Seçil (2020). “Covid-19 Pandemisinin Sosyal Yaşam Ve Etik Düzlem Üzerine Etkileri: Bir Değerlendirme Çalışması”. *Anatolian Clinic The Journal Of Medical Sciences*, 25(Special Issue On Covid 19), 142-153.
- Vuslat Oğuz ve Akyol Köksal Aysel (2006). “Çocuk Eğitiminde Montessori Yaklaşımı.” *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (1), 243-256.
- Yanık Özger, Betül (2022). “Covid-19 Pandemi Döneminde Okul Öncesindeki Uzaktan Eğitim Sürecinin İncelenmesi.” *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31 (2), 410-422.
- Yaralı Tozduman Kevser ve Kunduracı Özkan Hurşide Kübra (2022). Türkiye’de Covid-19 Pandemi Döneminde Gerçekleştirilen Uzaktan Eğitim Süreci: Okul Öncesi Eğitimin Değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (61), 425-452.

- Yıldız Gökay ve Nacakcı Zeki. (2016). “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Müziksel Gelişim Özellikleri: Bir Literatür Derlemesi.” *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 38-45.
- Yıldız Hüsniye, Öztora Serdar ve Dağdeviren Hamdi Nezih (2022). “Anaokulu Çocuklarının Teknolojik Alet Kullanımı, Ebeveynlerinin Tutum ve Davranışları.” *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 26(3), 108-115.
- Yıldız Vesile, Özkal Neşe ve Çetingöz Duygu (2003). Okul Öncesi Eğitimi Alan Ve Almayan 7-8 Yaş Grubu Çocuklarda Yaratıcı Potansiyelin Değerlendirilmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(13), 129-137.
- Yılmaz Hüseyin, Sakarya Gül, Gayretli Şerif ve Zahal Onur (2021). “Covid-19 ve Çevrimiçi Müzik Eğitimi: Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma.” *Journal Of Qualitative Research İn Education*, (28).

İnternet Kaynakları

- Atatürk'ün Meclis Açılış Konuşması
https://www.tbmm.gov.tr/tarihce/ataturk_konusma/4d4yy.htm
- <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu>
- https://www.yok.gov.tr/documents/kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari/okul_onesi_ogretmenligi_lisans_programi.pdf
- <https://yegitek.meb.gov.tr/www/sayilarla-uzaktan-egitim/icerik/3237>
- İç İşler Bakanlığı (2020, Mart 27). Koronavirüs Salgını İle Mücadele Kapsamında Park, Mesire, Piknik Yerleri İle İlgili Ek Genelge
<https://www.icisleri.gov.tr/koronavirus-salgini-ile-mucadelekapsaminda-park-mesire-piknik-yerleri-ile-ilgili-ek-genelge>
- İç İşleri Bakanlığı (2020, Mart 16). 81 İl Valiliğine Koronavirüs Tedbirleri Konulu Ek Bir Genelge Daha Gönderildi <https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-koronavirus-tedbirleri-konulu-ek-genelgegonderildi>
- Milli Eğitim Bakanlığı (2020, Mart 13). İdari İzin
https://maol.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_03/16140039_idari_izin.pdf

Milli Eğitim Bakanlığı Okulöncesi Temel Eğitim Programı, (2013).
<https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>

Sağlık Bakanlığı (2020, Temmuz 02). Pandemi <https://covid19.saglik.gov.tr/tr-66494/pandemi.html>

EKLER

Ek 1: Kullanılan Ölçme Aracı

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA İŞLENEN MÜZİK ETKİNLİKLERİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ GÖRÜŞME FORMU

Değerli Meslektaşım, Bu görüşme formu, lisans eğitiminiz esnasında almış olduğunuz müzik eğitimi doğrultusunda Pandemi öncesi ve pandemi zamanında uygulamakta olduğunuz müzik etkinliklerine yönelik görüşlerinizin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilere, ikinci bölümde pandemi öncesi ve pandemi zamanında uygulamakta olduğunuz müzik etkinliklerine yönelik görüşlerinizin belirlenmesine yönelik ifadelere yer verilmiştir. Lütfen her ifadeyi okuyup yanıtlamanızı rica ederim. Bu çalışma bilimsel amaçlı olup vereceğiniz yanıtlar söz konusu araştırma dışında başka bir amaçla kullanılmayacak; hiçbir kişi ya da kuruma verilmeyecektir. Bu araştırma ile sağlıklı sonuçların elde edilmesi, sizin görüşme formunda yer alan soruları içtenlikle yanıtlamanıza bağlıdır. Bu açıdan lütfen açıklamaları ve her bir soruyu dikkatlice okuyunuz ve cevaplandırılmamış soru bırakmayınız. Ayırdığınız zaman ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla.

ARAŞTIRMACI

Metehan KIRNIK

I. BÖLÜM:

KİŞİSEL BİLGİLER

1- Görev yaptığınız kurum:

2. Cinsiyetiniz: ()Kadın ()Erkek

3. Öğretmenlikteki hizmet süreniz:

()1-5 Yıl

☐ 6-10 Yıl

☐ 11-15 Yıl ☐ 16-20 Yıl

☐ 21 ve üzeri

4. Mezun olduğunuz üniversite:

5. Mezun olduğunuz bölüm:

6. Eğitiminiz?

☐ Ön Lisans

☐ Lisans

☐ Yüksek Lisans

☐ Doktora

☐ Diğer (Lütfen Belirtiniz).....

II. BÖLÜM

GÖRÜŞME SORULARI

1. Üniversite eğitimi boyunca almış olduğunuz müzik eğitimi yeterli buluyor musunuz? Hayır ise sizce neden?

2. Müzik eğitiminde hangi etkinliklere yer veriyorsunuz? Bu etkinlikler hangi becerilerin gelişmesine olanak sağlıyor?

3. Okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan yöntemleri derslerinizde uyguluyor musunuz? Hayır, ise sizce sebebi nedir?

4. Uzaktan eğitim sürecinde müzik etkinliklerinde yaşadığınız sorunlar nelerdir?

5. Müzik etkinlikleri, uygulanabilirlik açısından değerlendirildiğinde yüz yüze ve uzaktan eğitim süreci açısından bir farklılık oluştu mu? Varsa bu farklılıkları açıklayınız?

6. Uzaktan eğitim sürecinde müzik kazanımları harici diğ r kazanımların edinilmesinde müzik etkinliklerinden faydalandınız mı?

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Başkanlığı

Sayı : E-60263016-050.06.04-261461
Konu : Etik Kurul Kararı (Metehan KIRNIK)

02.02.2023

Sayın Metehan KIRNIK

Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kuruluna yapmış olduğunuz 01.01.2023 tarih ve 2023-01-40 no.lu başvurunuz Kurul tarafından incelenmiştir.

Kurulun 31.01.2023 tarihli toplantısında alınan 40 no.lu kararında; **"Covid-19 Pandemisinin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yürütülmekte Olan Müzik Derslerine Etkilerinin İncelenmesi"** isimli yüksek lisans tezinin etik olarak **uygun olduğu** yönünde karar verilmiş, karar Rektör olura sunulmuş ve Rektör oluru alınmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Hilmi ATASEVEN
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BS5N34F2AL Pin Kodu :31152
Adres : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Müşavirliği Sivas
Telefon:0 346 219 1010 Faks:0 346 219 1138
e-Posta:hukuk@cumhuriyet.edu.tr Web:www.cumhuriyet.edu.tr
Kep Adresi:cumhuriyetuniversitesi@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/cumhuriyet-universitesi-ebys>

Bilgi için: Yeşide KOÇ BEDİR
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Metehan KIRNIK

Uyruğu : T.C.

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2016

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
18.07.2018	Milli Eğitim Bakanlığı	Öğretmen